

No.1

# Namakwa Kletz

Uitgawe 28

September 2011

R6.00

## In hierdie uitgawe

- Deurtrekker – nie vir sensitiewe leesers nie!
- **I♥Kleinzee Fest**
- **Weerwolf-geen kan einde bring aan bleskoppe**
- Snork is nie altyd onskuldig nie
- **De Beers launches an Enterprise Development Hub in Kleinzee**
- **NYDA and ANCYL conflict of interests**
- De Beers announces the proclamation of Koingnaas town
- DA Raadslid glo in Oplossings!
- **Wake up and smell the coffee**

Steinkopf Namadancers tree op by die I♥Kleinzee Fees t.b.v. die Kleinzee Primère Skool.



Foto: J.Pretorius ▲



Christi Pisani (De Beers) is trots op die eerste - onafhanklik van De Beers inisiatief in Kleinzee- in die vorm van 'n fees.



Mildred Fortuin & Andrew Mildner organiseerders van die **I ♥ Kleinzee Fees** by hul stalletjie met Duitse geregte.

I ♥ Kleinzee  
Fees -foto's  
binne

## Matjieskloof, wat `n gemors!

Plastieksake en rommel ontsier hierdie pragtige dorpie in die Noord Kaap. Nama Khoi munisipaliteit verwyder weekliks hul vuillis, maar klaarblyklik het van die inwoners die slegte gewoonte om hul rommel in die pad te strooi. Miskien is dit tyd dat raadslede inspring en hul wyke motiveer om nie rommel te strooi, want behalwe dat dit ontsierend is, hou dit ook `n gesondheidsrisiko in. Watter besigheid wen hierdie maand? p.32



SUPERSPAR





# Geestelike voedsel

## Oordenking

Dr.Kobus Victor

Toe iemand by geleentheid vir Bertrand Russel vra wat vrede is, het hy geantwoord: *It's co-existence or no existence.* Die Griekse wysgeer, Herodotus, het weer gesê: *For in peace sons bury fathers, but in war fathers bury sons.*

By die grootste deel van die inwoners van ons land is daar net één versugting: vrede! Die opstande en demonstrasies en betogings van die afgelope tyd het 'n mens laat besef dat onderlinge verhoudings soms tot op 'n mespunkt gebalanseer is. Maar, vra jy miskien, wat kan ek aan die saak doen? Kán ek iets daaraan doen? As vredeskonferensies en vredesooreenkoms niks kan vermag nie, wat kan ons daaraan doen? As die pogings wat daar op die hoogstevlak aangepak word, dan misluk, watter bydrae kan ek lewer?

Jesus se beroemde bergpreek (Matt. 5 - 7) word die grondwet van sy koninkryk genoem. En heel tereg ook. Want in hierdie preek van Hom op die berg is Hy besig om sy volgelinge te leer oor hoe hulle as burgers van sy koninkryk moet leef. Die beginsels of grondreëls van sy koninkryk verskil radikaal van dié van die wêreld. 'n Mens kan maar net die eerste twaalf verse van Matt. 5 lees om dit agter te kom. Onder andere sê Hy dat sy volgelinge vredemakers moet wees: *Geseënd is die vredemakers, want hulle sal kinders van God genoem word* (Matt. 5:9). In 'n wêreld wat as gevolg van die sonde sy smaak verloor het, moet sy kinders huis die sout van die aarde wees (Matt. 5:13). Die verskil wat hulle in die wêreld moet maak, is om die lig van die verlossing wyd en syd in 'n donker wêreld te laat skyn (Matt. 5:14-16) deur die manier waarop hulle leef.

Om aan hierdie ideaal van vrede beslag te kan gee, moet elkeen van sy kinders by hom of haar self begin. Vra jouself af of jy 'n vredemaker of moeilikhedsoeker is? Bou jy 'n brug na jou naaste toe of breek jy dit af? Reik jy opreg in liefde uit na mense of keer jy jou rug op hom en haar?

Soms reken ons mos dat mag in getalle lê. Hoe groter die stryd mag is, hoe sterker is dit. Daarom dat mense dikwels in groepe betoog en proteste aanteken. Maar ek lees olangs dat iemand skryf dat ons as Christene die mag van een weer moet ontdek. Begin daar in jou eie lewenskring om in vrede met die mense rondom jou te leef. Begin daar om 'n brug na ander mense te bou. Tree daar op as 'n vredesgesant.

Die uitdaging is daar. Ontdek die krag van een wat berge kan versit, maar stukkie vir stukkie. As elkeen van sy kinders as vredesgesante begin optree, sal dit 'n merkbare verskil in ons samelewing begin maak.

If you feel like God is a million miles away, guess who moved? God didn't move; you did.

## No matter what they say, anyone who is not faithful in small matters will not be faithful in large matters.

*"Whoever is faithful in small matters will be faithful in large ones; whoever is dishonest in small matters will be dishonest in large ones."* (Luke 16:10 GNT)

A common saying today is that "what you do in your private life is nobody's business." Well, it actually is. What you do in your private life — what you do behind closed doors or out of view of other people — builds and reveals your true character. And God sees it just as clearly as the things you do in public. In fact, the small things you do that are unseen are the seeds to God's public blessing on your life. You cannot compartmentalize your life and say, "I have integrity in my public life, just not in my private life." I bet you could make a list right now of public figures who have tried to live their lives this way only to have their private indiscretions become this week's public scandal and their personal downfall. No matter what they say, any leader who is not faithful in small matters will not be faithful in large matters.

**Superspar Springbok: Kwaliteit & Diens gewaarborg!**

Hierdie blad is geborg deur Superspar Springbok.

## GOD BESTAAN!

(Benescke Janse van Rensburg)

In hierdie week het ek verskeie e-posse van leser gekry. Sommige het vertel van hulle vrese vir die einde van die maand aangesien hulle nie weet waar die geld vandaan gaan kom om hulle rekeningte te betaal nie. Ander het vertel dat hulle werkkontrakte wat vandag eindig en hulle nie weet waar volgende maand se inkomste vandaan gaan kom nie. En daar was een leser wat vertel het dat sy naweke vrees omdat haar geliefde 'n drankprobleem het en sy nooit weet wat die naweek vir haar sal inhou nie.

Kan jy vandag met hierdie leser identifiseer aangesien jy ook met vrees in jou lewe sit? Wat is jou reaksie te midde van hierdie storm? Begin jy twyfel of God bestaan of wend jy doelbewus 'n poging aan om tot God te nader en Hom beter te leer ken?

Ek deel graag twee gesegdes met jou. Die eerste is van 'n Duitse filosoof wat in die laatste gedeelte van die 19de eeu geleef het en die tweede is van Dawid, die Psalmdigter wat deur God as "n man na aan My hart" beskryf is:

**"God is dood"** – Friedrich Nietzsche, filosoof.

**"Die dwaas sê in sy hart: 'Daar is geen God nie.'"** – Dawid, Psalm 14:1.

Ons geloof word die beste getoets wanneer 'n storm ons tref en ons slegs op God kan vertrou om ons deur te dra. Wanneer ons te midde van hierdie storm kies om ons geloof, hoop en vertroue in God te plaas en Hom ons skuilplek te maak, beskerm Hy ons nie net nie; Hy maak ook die storm stil. Kom ons hou ons oë vandag op Hom en bid vir sy bonatuurlike wysheid en leiding. Hy sal jou deurdra – Hy doen dit immers altyd!

*God is more interested in what you are becoming than what you accomplish.*

## 86 400 sekondes

Gestel iemand sê vir jou dat hy elkeoggend R86 400 in jou bankrekening sal inbetaal.

Alles wat jy daardie dag nie gebruik nie, verloor jy aan die einde van die dag. Maar dan word dieselfde bedrag weer die volgende dag gedeponeer wat ten volle deur jou benut kan word.

Jy sal natuurlik dwaas wees om nie elke dag elke rand te gebruik nie.

Wel, ons kry elke dag 86 400 sekondes.

Ons kan niets daarvan oordra na mōre nie en ook niets daarvan voor die tyd benut nie, maar elke sekonde wat ons die dag mors, is vir ons altyd verlore. Paulus sê in Efesiërs 5:16 "Koop die tyd uit" (Ou vertaling) "Moenie tyd mors nie – maak die beste gebruik daarvan want ons leef in moeilike tye". (Die Lewende Bybel).

"Maak die beste gebruik van elke geleentheid" Paulus sê dus: (Rom 14:8) As ons lewe, leef ons tot eer van die Here; en as ons sterwe, sterf ons tot eer van die Here. Of ons dan lewe en of ons sterwe, ons behoort aan die Here

**Forgive all who have offended you, not for them, but for yourself.**

# Algemene Pitkos



## Jy kan beboet word vir 'n Pisa op jou onderbroek

Pisa – Die Italiaanse stad Pisa het 'n veldtog geloods teen toeriste-aandenkings wat gesien word as afbrekend teenoor die beeld van sy monumente, veral die leunende toering van Pisa. Bo aan die lys van aanstootlike aandenkings is onderbroeke met 'n replika van die toering wat op 'n strategiese plek geplaas is.

Dit het Maandag veroorsaak dat vyf verkopers 'n boete van €500 (R4 851) elk opgelê is, het Francesco Paletti, 'n munisipale woordvoerder, Woensdag aan AFP gesê.

Ander aandenkings wat toeriste en verkopers 'n boete in die sak kan laat beland is 'n voorskoot waarop Michelangelo se naak Dawid-beeld op pryk en onderklere versier met suggestiewe prente van die antieke stad Pompeii.

"Hierdie vreeslike goed moet van die rakke van winkelverkopers verwijder word," het die burgemeester van Pisa, Marco Filippeschi, gesê.

Die plaaslike kerk meen die items is "vulgêr en aanstootlik vir gelowiges".

## Die Skewe Toring van Pisa

(Italiaans: *Torre pendente di Pisa*) is 'n losstaande kloktoering van die katedraal in die Italiaanse stad Pisa. Kort nadat die bouery in 1173 begin is, het die fondasie ongelyk geset. Konstruksie is gestaak en eers 'n honderd jaar later weer voortgesit. Van die begin af was dit duidelik sigbaar dat die Toring van Pisa na suid leun. Sedert gereelde opmeting van die toering in 1911 begin is, het die bokant van die Toring 1,2 millimeter per jaar geskuif. Vandag is die bokant van die toering sowat 3,9 meter van die middelpunt af. In 1987 is die toering as 'n wêrelderfenisgebied verklaar. Nadat die kloktoering van die Katedraal van Pavia in 1989 in duele gestort het, het die Consorzio Progetto Torre di Pisa (Toring van Pisa Projekkonsortium) ingenieurs aangestel om die skewe toering te stabiliseer. Omdat die toering in die eerste paar jaar in verskillende rigtings begin oorhel het, is dit effens gebuig, soos 'n piesang. In Mei 2008 het ingenieurs aangekondig dat die toering sodanig gestabiliseer is dat dit vir die eerste keer in die geskiedenis opgehou het om te beweeg. Die ingenieurs het aangedui dat dit vir nog 200 jaar nog stabiel sal wees. Die 800 jaar oue toering is dus steeds skeef.

**Goud is die enigste materiaal wat nie kan oksideer nie, selfs al begrawe jy dit vir duisende jare.**

## Aktiviste skepties oor klimaatsberaad in SA

Aktiviste is uiters skepties oor Suid-Afrika se voorbereiding om gasheir vir die volgende groot beraad oor klimaatsverandering te wees.

Die vergadering van die Verenigde Nasies oor klimaatsverandering sal tussen 28 November en 9 Desember in Durban plaasvind.

Die geleentheid sal moontlik die laaste wees waar die Kyoto-protokol, die enigste bindende ooreenkoms waarin duidelike mikpunte vir die besnoeiing van koolstofafsette uiteengesit is, herno kan word.

Omgewingsaktiviste meen egter die Suid-Afrikaanse organiseerders verrig nie genoeg om 'n ambisieuse konferensie te verseker nie.

Hulle het ook twyfel uitgespreek oor die Suid-Afrikaanse leierskap se vermoë om geld in te samel om mikpunte vir die besnoeiing van koolstofafsette te behaal.

"In terme van die agenda en die ambisie stel, is daar nog nie bevredigende duidelikheid nie," het die internasionale hoof van Greenpeace, Kumi Naidoo, gesê.

Daar is ook gerugte oor 'n stryery tussen die plaaslike en buitelandse omgewingsministerieë oor wie verantwoordelik is vir wat.

"Dit is 'n gemors," het 'n regeringsamptenaar aan die *Mail & Guardian* gesê. "Ons het nie eers 'n webtuiste nie. Al die ministers baklei."

## Leeus se brul help Britte uiltjie knip

Vergeet van skape tel – Britte verkieks glo om na leeus se gebrul of ape se streke te luister as hulle 'n uiltjie wil knip.

'n Opname het sowat 2 000 volwassenes oor hul slaapgewoontes ondervra en bevind voëls se getjlp en die geluide van 'n reënwoud is die mees ontspannende klanke wanneer die oë toeval.

Minder as 10% van die mense het skape getel om hulle aan die slaap te help sus.

"Die natuurgeluide keer steurende gedagtes," het John Shneerson, die hoof van die British Sleep Society, gesê.

"Stres oor die dag se gebeure of die dag wat voorlê maak bedtyd uiterst steurend," het hy bygevoeg. "'n Herhalende geluid wat soms ritme verander, soos wind of branders wat breek, is ideaal om mense se aandag van sulke gedagtes af te lei."

'n Groot hoeveelheid mense vind die natuurklanke behulpsaam in die soek na slaap, maar verdere navorsing word benodig om dit wetenskaplik te bewys, het hy gesê.



"There is nothing noble in being superior to some other man. The true nobility is in being superior to your previous self."

## Weerwolf-geen kan einde

### bring aan bleskoppe

'n "Weerwolf"-geen wat oormatige haargroei by sommige mense veroorsaak, kan dalk "aangeskakel" word by mense wat hul hare verloor het sodat die bles kolle weer toegroei.

Pankoppe moet egter nie te gou bly word nie - die wetenskaplikes wat aan die probleem werk, sê daar lê nog jare se navorsing voor voordat hulle gaan weet hoe om dit reg te kry.

Navorsers van Kalifornië en Thailand werk nou saam om 'n oplossing vir uitvallende hare te vind nadat hulle 'n "weerwolf"-geen by sekere families in China en Mexiko geïdentifiseer het. Enkele mense in dié families het 'n geen wat veroorsaak dat hul gesigte en bolywe met 'n welige haardos bedek is. Die afwyking is uiters skaars en slegs 50 gevalle is in die afgelope 300 jaar aangeteken.

Wetenskaplikes ondersoek nou die moontlikheid dat die foutiewe geen by "normale" mense wat hul hare verloor het, geaktiveer kan word met behulp van chemiese middels sodat hul hare weer op die bles dele begin groei. Ongelukkig weet hulle nog nie hoe om dit te doen sonder dat die hare ook onbeheersd op ander plekke gaan groei waar jy dit nie wil hê nie! Prof. Pragna Patel van die instituut vir genetiese navorsing aan 'n universiteit in Suid-Kalifornië, meen egter die navorsingsresultate is baie belowend en dat 'n oplossing vir bleskoppe beslis oor 'n paar jaar in sig is.



## SA Toerisme wil honderde

### duisende toeriste lok

Volgens SA Toerisme sal sy nuutste veldtog honderde duisende oorsese toeriste oor die volgende paar jaar na Suid-Afrika lok.

Die nuwe veldtog, wat glo 'n uitbreiding is van die eerste fase, "20 ervarings in 10 dae" wat verlede jaar geloods is, gaan op **BBC World** en **CNN**.

**International** uitgesaai word. Dit sal ook binnekort op die **National Geographic**-kanaal te sien wees.

"Wanneer al hierdie elemente in plek is sal die groter veldtog meer as 'n miljoen mense bereik," het SA Toerisme in 'n mediaverklaring gesê.

In die veldtog word daar op vier paartjies gefokus, een elk van China, Duitsland, Angola en Brasilië wat deur Suid-Afrika reis.

"Hierdie veldtog praat met die teikenmark in hul eie tale, in hierdie geval in Mandaryns, Portugees en Duits. Sterk aanlyn-inhoud skep gesprekpunte oor Suid-Afrika," het Roshene Singh, hoof-bemarkingsbestuurder van SA Toerisme, gesê.

"Ons mikpunt met die veldtog is eenvoudig. Ons wil gewone mense gebruik om te wys hoe toeganklik ons bestemming is; om te wys hoeveel hulle die ervarings geniet wat Suid-Afrika bied."

Die veldtog kan op die Suid-Afrikaanse Toerisme-webwerf gesien word.



## Spanwerk en leierskap

As each bird flaps its wings, it creates an uplift for the bird following. Flying in a 'V' formation, the whole flock adds 71% greater flying range than if the bird flew alone.

**Lesson:** People who share a common direction and a sense of community can get where they are going quicker and easier because they are travelling on the thrust of one another.

Whenever a goose falls out of formation, it suddenly feels the drag and resistance of trying to fly alone, and quickly gets back into formation to take advantage of the lifting power of the bird immediately in front. **Lesson:** If we have as much sense as a goose, we stay in formation with those headed where we want to go. We are willing to accept their help and give our help to others.

When the lead goose gets tired, it rotates back into formation, and another goose flies at the point position. **Lesson:** It pays to take turns doing the hard tasks and sharing leadership. As with geese, people are interdependent on each other's skills, capabilities and unique arrangements of gifts, talents and resources.

The geese in formation honk from behind to encourage those up front to keep up their speed. **Lesson:** We need to make sure our honking is encouraging. In groups where there is encouragement the production is much greater. The power of encouragement (to stand by one's heart or core values and encourage the heart and core of others) is the quality of honking we seek.

When a goose gets sick or wounded, or is shot down, two geese drop out of formation and follow it down to help and protect it. They stay with it until it is able to fly again or dies. Then they launch out on their own with another formation, or they catch up with the flock.

**Lesson:** If we have as much sense as geese, we will stand.

## Take action and inspire changes

The South African National Blood Service (SANBS) pledges the support of communities in the donation of blood as the world celebrated Mandela Day.

This was aimed at changing the lives of those who are dependent on blood transfusions for their survival.

Themed 'Take action and inspire changes', the SANBS sent out a communiqué to all hospital and medical personnel. The message urged them to stop elective surgery, as the SANBS cannot meet the emergency demand for blood, let alone plan surgeries.

SANBS Public Relations practitioner Ms Melisa Baqwa said the recent call to acknowledge World Blood Donor Day proved to be a great success with the public responding positively. This ensured that SANBS was able to meet their demand in June. What makes the SANBS proud of loyal donors is that they never disappoint, said Baqwa, who is also Brand and Communications Manager. Vanessa Raju added that the very low temperature and unbearable weather conditions - worsened by the winter holidays and flu virus - has seen collection of blood dropping drastically, resulting in a 2.2-day blood stock. This is less than the five-day stock required to meet the country's demand for safe blood, said Raju. At this low level of stocks and the forecast of collections to recover from the situation, SANBS has appealed to all hospital and medical personnel. The appeal is to stop elective surgeries.

\* To find the nearest clinic contact SANBS on Toll Free 0800 11 9031 or visit [www.sanbs.org.za](http://www.sanbs.org.za) or use Facebook and Twitter. Lazarus Dithagiso

**It is easier to be wise for others than  
for ourselves.**

## **Om jou brein gesond te hou is belangrik**

Net soos wat jy jou liggaam gesond moet hou, is dit ook belangrik om te sorg dat jou brein gesond bly sodat jy na die beste van jou vermoë kan funksioneer. Gelukkig kan jy jou brein gesond hou met 'n leefstyl wat ook jou liggaam gesond sal hou. Profmed Medical Scheme gee die volgende raad:

- \* 'n Goeie dieet wat vry is van kosse wat hoë cholesterolvlakke bevat, is belangrik om te verhoed dat jy later in jou lewe seniel raak. "Goeie" cholesterol soos Omega 3 en 6 kan egter help om jou breinselle te beskerm, en ook jou kanse kleiner maak om 'n hartaanval van beroerte te kry. Kosse wat goed is vir jou brein sluit in kersies, bessies, appels, kerrie, eiers, sadiantjies, oesters en kakao.
- \* Jou brein het net soos jou spiere, oefening nodig. Wiskundige- of woordspeletjies is 'n goeie manier om daardie breinselle aan die gang te hou. Jy kan ook 'n goeie boek of die nuus lees. Ure voor die TV stimuleer ongelukkig nie regtig jou grysstof nie. Besonder goeie breinoefening sluit in die aanleer van 'n nuwe taal of musiekinstrument.

- \* Jou brein het positiewe sosiale interaksie nodig. Dit is belangrik dat jy in verskillende situasies met verskillende mense kommunikeer. As jy vind dat daar nie genoeg mense in jou lewe is nie, sluit gerus aan by 'n klas in iets waarin jy belangstel, of raak betrokke by vrywilligheidswerk.

- \* Stres is een van die grootste moordenaars van ons tyd. Maak seker dat jy genoeg tyd kry om te ontspan.

- \* Volgens navorsers moet jy sewe ure of meer slaap per nag kry. As jy sukkel om te slaap is dit belangrik om hulp te kry.

- \* As jy vermoed dat jou geestesgesondheid nie na wense is nie is dit belangrik om jou dokter te gaan sien, dit is lankal nie meer iets om oor skaam te wees nie. Baie probleme kan met 'n leefstylverandering of medikasie reggestel word. (N. Fourie)

## **Deurtrekker- nie vir sensitiewe**

**lesers nie....**



## **Anglo-Boereoorlog Toergids**

### **Johan Hattingh**

Spesialiseer in die Wesfront (Magersfontein en Paardeberg o.a.), asook in die Vrouemonument en Oorlogsmuseum in Bloemfontein.  
Vir 'n begeleide toer, kontak hom:  
**+27 51 507 3288** [jhatting@cut.ac.za](mailto:jhatting@cut.ac.za)

## **Snork is nie altyd onskuldig nie**

Om een of ander rede aanvaar ons dat snork maar deel is van die lewe. Wie sou ooit kon raai dat daar iets meer sinister agter die snorkery skuil? Volgens Adele Duvenage, 'n privaat verpleegpraktisyn met wie

Vaalweekblad gesels het, is die snork, stilte en dan die gehyg na asem soos 'n dief in die nag, een wat ongemerk lewens beïnvloed.

Dit is wanneer jy vir omtrent tien sekondes, somtyds tot twee minute nie kan asemhaal nie dat die skade aangerig word.

Die periodes waar jy nie asemhaal nie, word obstruktiewe slaap-apnee (OSA) genoem.

Volgens haar is die groot oorsaak dat die spiere in die keel verswak en dus die tong laat terugval, wat veroorsaak dat jy nie kan asemhaal nie. Jou liggaam kan dus nie genoeg suurstof kry nie. Die verlies aan suurstof veroorsaak dat jy uit diep slaap na 'n ligter slaap kom, of 'n periode van wakker wees om normale suurstofvlakke te herstel.

Wat voel soos baie ure van slaap, is werlik net 'n mallemeule van slaap en wakker wees.

"Gelukkig is nie alle snorkers slaap-apnee lyers nie. Mense van alle ouderdomme kan egter snork, kinders ingesluit. Apnee is veral teenwoordig by mense in die ouderdomsgroep 40 tot 60 jaar en is deel van die verouderings-proses," sê sy.

Twee keer meer mans snork as vroue. Snork veroorsaak gewoonlik net probleme vir die 'snorker' nie, maar affekteer jou lewensmaat, huisgesin, selfs die bure as dit hulle wakker hou!

Die snorker sal dit natuurlik ontken, want hy hoor dit nie. 'n Oplossing is natuurlik om dit op band op te neem terwyl hy snork. Dit sal die argument stopsit. Om 'n snorker in die huis te hê, is dieselfde as om te probeer slaap terwyl iemand besig is om gate in die mure te boor.

Wanneer jou vrou (of man) in die spaarkamer gaan slaap, is dit hoogtyd dat jy 'n oplossing vir jou slaapprobleem vind. Jou emosionele gesondheid is net so belangrik soos jou fisiese een.

Tekens wat die teenwoordigheid van obstruktiewe slaap-apnee aandui:

- \* As jy snak na asem, snork of verstik gedurende slaap.

- \* Swak konsentrasie en -geheue, slechte humeur, geirriteerdheid, angstigheid, 'n lae libido en terneergedruktheid.

- \* Nagsweet, toename in gewig, droë mond of 'drooling'.

- \* Kopseer wanneer jy wakker word en soms in die aand net voor slaaptyd is nog simptome van hierdie toestand.

Volgens Duvenage word dit gesien as 'n lewenstyl-siekte as gevolg van onaktiwiteit, TV speletjies, kitskos en al die ewuels van 'n moderne lewe. Die wanopvatting is dat jy gewig moet verloor voor behandeling. Dit is ongelukkig baie moeilik omdat mense wat aan hierdie toestand ly, gewoonlik te moeg is om oefening te doen. In plaas daarvan probeer jy om die moegheid weg te eet, wat natuurlik die apnee erger maak.

Vandag word obstruktiewe slaap-apnee met meer ernstige lewensbedreigende toestande verbind, onder meer hoë bloeddruk, tipe II diabetes, hoë cholesterol, hartversaking, hart-aanvalle, beroerte, en depressie. Besoek [www.snoresister.co.za](http://www.snoresister.co.za) vir meer inligting.

(I. Pistorius)



## Noord-Kaap | Al die veld is vrolik

Die hekture veldblomme wat hul ware kleure wys nadat die eerste reën in Namakwaland geval het, verwelkom jou eers met ope arms as jy die teerpad agterlaat, skryf Eric Thorburn. Dit moet iets in die gousblomme se stuifmeel wees wat volwasse mans daartoe dryf om op hul knieë rond te kruip en hul neuse amper in dié natuurlike sonwysers te steek.

Hier is ek, op my hurke in die Goegap-natuurreservaat naby Springbok, besig om die natuur se Lotto te slaan in die middel van 'n veld vol bont lenteblomme: As ek enigsins nader aan dié stinkafrikaner gaan kom, gaan die manne in die groen uniforms my dalk van vandalisme begin verdink.

**Hoe het ek hier beland? Wel, ek is hier omdat ek gehoor gegee het aan die belangrikste van die drie blomkyreëls: bly van die teerpad af. Mik noord**

Beplanning aan die hand van die ander twee reëls – ry van noord na suid terwyl die son skyn, en wag tot die middel van dieoggend voor jy begin blomme soek – beteken dat ons eers redelik laat uit Okiep weg is.

Die blomme maak net hul gesiggies oop as die son skyn. Sodra hulle oop is, volg hulle die pad van die son en kyk altyd in die rigting van die strale. Dus is dit sinvol om van noord na suid te ry om die blomme op hul mooiste te kan sien.

Dis hoekom dit ook raad-saam is om jou eerste blyplek heel in die noorde van die blomstreek te bespreek. Jy kan kies of jy in Springbok, die "hoofstad" van die streek, wil bly, of in een van die dorpies in die omgewing, byvoorbeeld Okiep.

Dus, as jy in Namakwaland is, maak nes die Namakwa-landse blomme: ontspan en slaap 'n bietjie laat. Omdat die blomme soos staatsamptenare met 'n effense babelas is – hulle begin eers tienuur werk en maak rondom vieruur klaar – kan jy rustig ontbyt eet en in die dorp rondstap voor jy verder ry.

Omdat die blomme in die hitte van die son floreer, is hulle eers teen die middel van dieoggend heeltemal oop. Teen die tyd dat hulle gereed maak vir die aand (kort ná 4 nm.), is dit 'n goeie tyd om die laatmiddaglig en veranderende skakerings van pers teen die berghange vas te vang.



The future belongs to those who believe in the beauty of their dreams.  
~ Eleanor Roosevelt

## Riemvasmaak

Riemvasmaak is 'n uitgestrekte, dorre gebied van sowat 74 000 ha. In die suide word dit begrens deur die Oranjerivier, in die noorde lê die Kalahari en wes lê Namibië. Die droë Moloporivier, wat 'n groot deel van die grens tussen Botswana en Suid-Afrika vorm, loop hierdeur. Die verlede speel 'n sterk rol hier in Riemvasmaak. Die grond is die stamgrond van die Riemvasmakers, waarvandaan dié Nama-veeboere weggeskeur is gedurende die hewige guerrilla-oorlog in Angola en die destydse Suidwes-Afrika in die sewentigerjare. Hulle moes plek maak vir 'n wapentoetsterrein van die destydse Suid-Afrikaanse Weermag.

Hulle het die grond maar eers nou die dag teruggekry, in 1995, ná 'n grondeis. Onder die sand en tussen die klippe lê ook die halfedelstene wat deur die dekades myners en ander fortuinsoekers gelok het na Riemvasmaak, sowat 56 km van Kakamas af.

Daar is die volgende 4x4 roetes: die graad 3 **Molopo-4x4-roete** wat suidwes van die dorpie loop tot by die Oranjerivier, en ook die langste roete, die **Deurspring-4x4-roete** deur bergagtige gebied noordwes van Riemvasmaak. Die derde roete -die **Perdepoort-4x4-roete** in die noordooste wat verby die Boesmanetse loop.

Riemvasmaak (pronounced 'rim fus maack') means 'tighten the strap' or 'tied with straps'. Early in the 1900's, the Bushmen who also lived in the area stole the community's stock animals. These stock thieves were caught and tied to a large rock in the Molopo River with thongs or straps (called 'rieme' in Afrikaans). When the community people came to fetch the thieves the next morning, all they found were the straps left lying on the rocks. From then onwards, the area was known as Riemvasmaak and the community as the 'Riemvasmakers'. The Riemvasmaak Ecotourism Project is a community-based project, started with the aim to provide work for the locals and to open the fascinating area for tourism. Besides the interesting name of the area, the region has an interesting history. It is a wilderness born from violent volcanic activity millions of years ago, but it is a land of beauty that takes on spiritual proportions. Here you can relax in the hot springs dwarfed by 80m high granite cliffs.

Accommodation at the Riemvasmaak hot springs is in comfortable 8-bed or 4-bed chalets, all blending into their rocky background with spectacular views over the Riemvasmaak granite canyon. Each chalet has a kitchenette, toilet, cold shower, wash basin and barbecue area. Bedding is supplied. There is no electricity in the chalets, but firewood can be bought in the village. All equipment such as cooking and eating utensils, lamps and candles should be brought along. It is also advisable to bring a good supply of drinking water (about four litres per person per day), as chalet water is for ablution purposes only. Bathing suits, comfortable clothing, towels, insect repellent and sunscreen should complete the list of essential items.



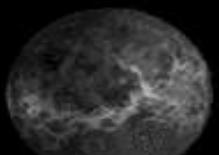
**September**

Poverty is  
a weapon of  
mass destruction





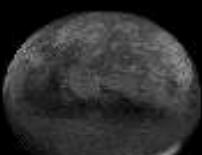
Mercury



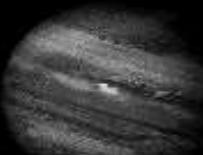
Venus



Earth



Mars



Jupiter



Saturn



Uranus



Neptune



Pluto

## Top 10 Extreme Planet Facts Strange, But True - Our Solar System

### The air of Earth

- The worlds around our sun run the gamut from small and lifeless chunks of rock to gargantuan globes of gas. Our planet's siblings each have its own extreme features and crazy phenomena.

### The Great Red Spot of Jupiter

- It might seem a bit like navel-gazing to point out how special Earth is — after all, we live here. Although Earth is covered in oceans of water, Mars could have once hosted seas as well. But nowhere else in the solar system can one find atmospheres loaded with free oxygen, which ultimately proved vital to one of the other unique features of Earth — us

### The hexagon of Saturn

- The most extraordinary feature on Jupiter's surface is undoubtedly the Great Red Spot, a giant storm seen for more than 300 years. At its widest diameter, the Great Red Spot is roughly three times as wide as Earth. Every now and again, the spot fades entirely.

### The storms of Mars

- The dust storms of Mars are the largest in the solar system, capable of blanketing the entire red planet and lasting for months. One theory as to why dust storms can grow so big on Mars starts with airborne dust particles absorbing sunlight, warming the Martian atmosphere in their vicinity. Warm pockets of air flow toward colder regions, generating winds. Strong winds lift more dust off the ground, which in turn heats the atmosphere, raising more wind and kicking up more dust.

### The rings of Saturn

- Saturn is most famous for its spectacular rings. One ring, too faint to be seen from Earth and discovered just in 2009, measures at least 200 times the diameter of the planet — a billion Earths could fit inside the ring

### The winds of Neptune

- On Neptune, one can find jet stream winds traveling at more than 1,500 mph. It remains a mystery as to how it gets the energy to drive the fastest planetary winds seen in the solar system, despite it being so far from the sun — at times farther from the sun than Pluto — and having relatively weak internal heat

### The weird tilt of Uranus

- Unlike other worlds, Uranus is tilted so far that it essentially orbits the sun on its side, with the axis of its spin nearly pointing at the star. Many astronomers believe this unusual orientation might be due to a collision with an Earth-sized planet soon after it was formed.

### The highs and lows of Mars

- The red planet is home to both the highest mountain and the deepest, longest valley in the solar system. Olympus Mons is roughly 17 miles (27 kilometers) high, about three times as tall as Mount Everest, while the Valles Marineris can go as deep as 5 to 6 miles (8 to 10 kilometers) in some places and runs for roughly 2,500 miles (4,000 kilometers), which is close to the width of Australia or the distance from Philadelphia to San Diego.

### The wild temperature swings of Mercury

- As the planet nearest the sun, the surface of Mercury can reach a scorching 840 degrees F (450 degrees C). However, since this world doesn't have enough atmosphere to entrap any hName: Nine Planets Becomeat,Name: Nine Planets Becom at ight temperatures can plummet to -275 degrees F (-170 degrees C), a more than 1,100 degrees F temperature swing that is the greatest in the solar system

### The blistering surface of Venus

- Although Venus is only the planet second nearest the sun, its dense, toxic atmosphere traps heat in a runaway version of the greenhouse effect that warms up the Earth. As a result, temperatures on Venus reach 870 degrees F (465 degrees C), more than hot enough to melt lead

If we don't help each

other, who will?

Nothing can enter your life that I cannot transform into a blessing!

No man can take anything from you, that I cannot restore a hundredfold!

Let your heart be at rest. You may enjoy a deep, settled peace that no disturbance can

destroy. It is maintained by your confidence in My love!

What do we life for, if it is not to make life less difficult for each other.

Kind words can be short and easy to speak, but their echoes are endless.

If we don't help each other, who will?

*love is...*



*...a necessity,  
not a luxury.*

**"If you have it  
[love], you don't  
need to have  
anything else,  
and if you don't  
have it, it doesn't  
matter much  
what else you  
have."**



Julius en Jonas is besig om briefbomme te maak.

Jonas: "Dink jy ek het genoeg plofstoel in hierdie koevert gesit?"

Julius: "Maak die ding oop en kyk."

"Nee, man" sê Jonas: "As ek hom oopmaak, gaan hy mos ontplof!"

Julius: "Ag moet nou nie vir jou onnosel hou nie, die ding is nie aan jou geadresseer nie!"

# Missing gene causes frustration

Jacqueline Voget is a 30 year old woman who has Williams Syndrome. She agreed to tell her story in the hope of creating a stronger awareness around the disease.

Jacqueline always knew she was different, but never knew the reason why.

She explains that as a baby, she was very sick and suffered from heart and valve problems. As a child she struggled in school and by the time she reached standard seven, she had had enough. "My teachers did not have the patience to teach me, things were very hard," says Jacqueline. After leaving Krugerlaan School in Vereeniging, Jacqueline tried her luck with a few jobs, but did not have much success.

At the age of 25 she and her parents, Graham and Christine, decided to go to Johannesburg and visit a doctor there to get more information and advice on what exactly was wrong with her.

After many tests, including the FISH test which test for the elastin gene, Jacqueline was finally diagnosed. She suffered from a rare condition caused by a missing gene. Jacqueline was diagnosed with Williams Syndrome.

"The news was very upsetting. I could not help but think 'why me?'" says Jacqueline. "Eventually you have to make peace with it," she explains.

"One cannot be upset for the rest of your life."

Jacqueline admits that she cried when she heard the news. It also hit her mother and father very hard. Now that Jacqueline, who was diagnosed five years ago, has come to terms with her condition, she says that she needs to make more people aware of it.

"People sometimes ask me, 'is there something wrong with you?', and I say 'yes, I have Williams syndrome'. Most of the time they do not know what that is," says Jacqueline. According to Pubmed, a website produced by the National Centre for Biotechnology Information in the USA, Williams syndrome is a condition that can lead to learning and development problems.

According to the website Williams Syndrome occurs in about one in every 8 000 births and there is no known cure for it. Megan McLean



## Die poskaart vier 150 jaar

Dit is al 150 jaar sedert die eerste poskaart verkoop is en ten spyte van digitale tegnologie word die nederige poskaart steeds na posbusse oor die wêreld heen gestuur.

*Lonely Planet Magazine* het die paadjie wat die poskaart tot hede gestap het gevolg en die veranderinge in reis en gewilde kulture daardeur ondersoek.

### 1861 – Die poskaart word gebore

Poskaarte het op verskeie maniere sedert die 1840's bestaan, maar dit was nie tot H.L. Lipman die patent in 1861 gekoop het wat dit kommersieel beskikbaar geword het nie.

Lipman se poskaarte was eenvoudig, met slegs 'n versierde raam sodat die adres aan die een kant geskryf kan word en die boodskap aan die ander kant.

### 1894 – Scarborough eerste prent

Royal Mail in Brittanje het eers in 1894 aan uitgewers toestemming gegee om poskaarte met prente op te verkoop.

Die eerste Britse kusdorp wat op 'n poskaart verskyn het was Scarborough.

### 1900's – Uit die tyd van koning Eduard

Tydens hierdie era was poskaarte gelykstaande aan wat sosiale netwerke vandag is.

Hulle is gebruik vir allerhande soorte kommunikasie, nie slegs vir vakansies nie.

Onafhanglike ontwerpe het ook al meer uitspattig geword.

### 1914-1918 – Boodskap uit die voorste linies

Tydens die Eerste Wêreldoorlog het soldate poskaarte aan hul geliefdes gestuur.

Die weermag se posdiens was baie vinnig, aangesien pos kardinaal was vir soldate en families se moraal.

### 1920's – Stuur 'n lag

Teen die 1920's was humor 'n sleutelfaktor van Britse poskaarte en een maatskappy, Bamforth's, was op die voorfront.

James Bamforth was glo 'n meester as dit kom om humor in 'n eenvoudige prent te laat deurkom.

### 1950's – Sensorskap

Donald McGill was die koning van die riskante poskaart, maar sy sukses het sensors se aandag getrek en hy is in 1954 aangekla van onwelvoeglikheid.

### 1960's en 1970's – Era van die vervelige poskaart

Teen die 1960's het poskaarte so gewild geword dat hulle gebruik is om alles en enigets te vier – van die bou van nuwe paaie tot die opening van busstasies.

### 1980's – Stoute poskaarte

In die 1980's het Britse vakansiegangers na gewilde kusdorpe gegaan vir vakansies en van daar het hulle begin om stoute poskaarte te stuur.

Die stoute see-vakansie-poskaart was so gewild soos altyd, maar nou het dit soms met 'n grafiese Europese kinkel gekom.

Dié poskaarte het daaroor gegaan om riskant te wees, om 'n skimp te gooii.

In die 1980's het Europese poskaartmakers die tema opgetel, die lige skimpe laat vaar en blatante naaktheid op hul poskaarte geplaas.

Hulle het in grootmaat verkoop.

### 2011 – 'n Koninklike hupstootjie

Digitale fotografie, Flickr en Facebook is die grootste bedreigings vir poskaarte sedert hul ontstaan 150 jaar gelede.

Nietemin het die koninklike troue die verkope van poskaarte weer 'n goeie hupstootjie gegee.



**"The world is not dangerous because of those who do harm but because of those who look at it without doing anything." Albert Einstein**

## **Loslyf-woef gou nie meer welkom in parke en op strande**

Die tyd van honde wat heerlik sonder 'n leiband saam met hul eienaars op die strand baljaar, is een van die dae verby.

Ingevolge die Kaapse stadsraad se nuwe diereverordening sal alle honde leibande in openbare ruimtes moet dra, strande ingesluit.

"As almal hul honde in die openbaar kon beheer, sou dit een ding wees, maar dit gebeur nie so nie," het 'n beampete van die stadsraad se departement van veiligheid en sekuriteit gister aan Die Burger gesê.

Mnr. J.P. Smith, Kaapstadse burgemeesterskomiteelid vir veiligheid en sekuriteit, was nie beskikbaar vir kommentaar nie en Die Burger is deurgeskakel na dié beampete, wat anoniem wil bly.

Die nuwe diereverordening van 2009 bepaal dat honde-eienaars hul troeteldiere aan leibande moet hou om "ander mense in ag te neem".

Die departement het nog nie 'n datum waarop die verordening in werking sal tree nie.

"Dit is verlede week vir publikasie na die Buitengewone Proviniale Koerant gestuur. Sodra dit gepromulgeer word, sal dit van toepassing wees," het hy gesê.

Volgens mnr. Moyo Ndukwana, 'n inspekteur van die Dierebeskermingsvereniging (DBV), geld streng reëls in baie parke en op strande en moet honde aan 'n leiband wees.

"Ter wille van die veiligheid van hond én eienaar moet honde aan leibande wees.

"Dit gebeur dikwels dat honde wat nie sosiaal is nie geneig is om mense en ander honde aan te val," het hy gesê.

Ingevolge die huidige verordening word oortreders volgens oortreders volgens gebied beboet. Dit beteken dieselfde oortreding het verskillende boetes in verskillende gebiede. Die nuwe maatreëls sal eenvormigheid bied.

"Ons het tien gebiede met tien verskillende verordenings. Dit sal nou makliker toegepas kan word," het diewoordvoerder van die stadsraad gesê.

Daar sal moontlik wel plekke wees waar honde kan rondhardloop.

"Die subraad in 'n bepaalde gebied sal nou gebiede kan aanwys waar honde los kan rondloop. Dit kan 'n stuk veld of park wees waar honde sonder leibande kan rondhardloop," het hy gesê.

Dié gebiede kan strande insluit, maar honde-eienaars sal moet kyk wat op die strand se kenningsgewingborde staan, anders sal hulle vir die stadsraad moet opdok.

"Oortreders sal eers betig word. Daarna sal 'n skriftelike waarskuwing gegee word en as jou hond buite beheer is, sal jy beboet word."

## **Nuwe X-straalstelsel vir meer effektiewe kardiosorg**

Vereeniging Medi-Clinic gaan binnekort vinniger en meer effektiewe kardiosorg in die katerisasielaboratorium aan die gemeenskap kan bied deur die installering van die nuutste tegnologie in beeld- en moniteringstelsels.

Teen die einde van Augustus sal Vereeniging Medi-Clinic toegerus wees met die Allura Xper FD20/10 X-straalstelsel, 'n produk van Philips, die internasionale leier op die gebied van innoverende lewensorondersteunende toerusting.

Die stelsel behels 'n tweevlakkige, digitale drie-dimensionele beeld met 'n unieke "swaai"-kenmerk wat medici in staat stel om gevorderde aksies uit te voer met die minimum blootstelling aan die trauma van bykomende kontrasmedium en raliasie vir die pasiënt.

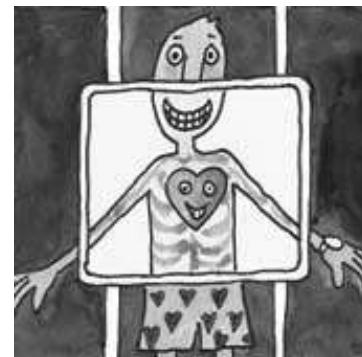
"Die oorlewing van 'n pasiënt met 'n kardio-vaskuläre siektetoestand, bv. 'n hartaanval (miokardiale infarksie) of beroerte, hang grootliks daarvan af hoe vinnig en akkuraat die pasiënt gediagnoseer en behandel word.

Die nuutste FD20/10 Biplane-katerisasielaboratorium is toegerus om sowel kardio- as perifere gevalle te hanteer. Pasiënte is dus ten alle tye verseker van beter en akkurate ingryppings.

Volgens kenners sal die bykomende Biplane-geskiktheid en die unieke Xper Swing Geometrie van onskatbare waarde wees met ingewikkelde ingryppings wat die spesialiste in staat sal stel om gevalle optimaal te behandel. Die gevolg is minder kontrasmedium en bestralingblootstelling aan die pasiënt en personeel.

\* Die maatskappy, Royal Philips Electronics in Nederland is toonaangewend in die ontwikkeling van nuwe tegnologie in verskeie lewensorondersteunende toestelle. Die maatskappy lever produkte aan meer as 100 lande. Besoek [www.philips.com/newscenter](http://www.philips.com/newscenter) vir meer besonderhede oor die bogenoemde toestel.

(Sarie van den Berg)



## **Coal-Black Alien Planet Is Darkest Ever Seen**

An alien world blacker than coal, the darkest planet known, has been discovered in the galaxy.

The world in question is a giant the size of Jupiter known as TrES-2b.

NASA's Kepler spacecraft detected it lurking around the yellow sun-like star GSC 03549-02811 some 750 light years away in the direction of the constellation Draco.

The researchers found this gas giant reflects less than 1 percent of the sunlight falling on it, making it darker than any planet or moon seen up to now. "It's darker than the blackest lump of coal, than dark acrylic paint you might paint with. It's bizarre how this huge planet became so absorbent of all the light that hits it." Whereas Jupiter has clouds streaking it white and red, reflecting more than a third of the sunlight reaching it, TrES-2b apparently lacks reflective clouds, super-heated as its atmosphere is to more than 1,800 degrees Fahrenheit (980 degrees Celsius) by a star just 3.1 million miles (5 million kilometers) away from it. "However, it's not completely pitch black," co-author David Spiegel of Princeton University said in a statement. "It's so hot that it emits a faint red glow, much like a burning ember or the coils on an electric stove." The researchers propose that light-absorbing chemicals such as vaporized sodium and potassium or gaseous titanium oxide in the planet's atmosphere could help explain why it is so dark. Still, none of these can fully explain why the world is as stealthily cloaked as it is. "It's a mystery as to what's causing it to be so dark," Kipping said. "There's a good chance it's a chemical we haven't even thought of yet." The astronomers think TrES-2b is tidally locked like our moon, such that one side of the planet always faces the star. This would lead it to change phases as it orbits its star just as our moon waxes and wanes from new to crescent to full, causing the total brightness of the star plus the planet to vary slightly over time.

# Amazing shade illusion will make you see the light

It's a pretty impressive effect -- but it's not entirely new. The Checker Shadow illusion was published back in 1995 by MIT professor Edward H. Adelson, though optical illusion guru 'brussup' really gives it new life by bringing it off the page and into the real world.

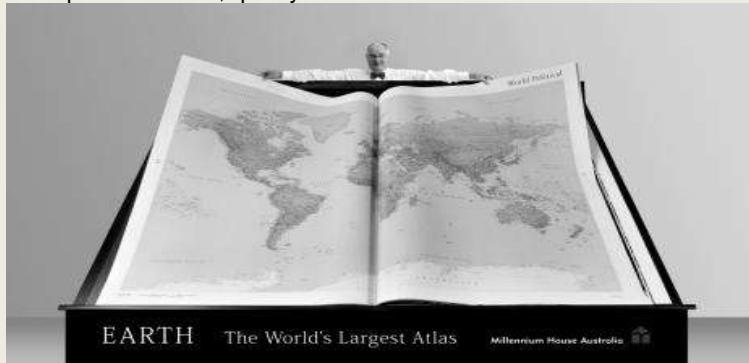
So how does it work, exactly? The key lies in the shadow cast by the cylinder and how our poor, confused brains process light. The shadow darkens the central square, but it still appears to be "light" in color because of the contrast with its darker neighbors. Our brains are so fooled by this local contrast that it's difficult to perceive that the "light" square *in* the shadow has the same absolute shade as the

"dark" square *out* of it. [Amazing shade illusion will make you see the light | Games Blog - Yahoo! Games](#)



## EARTH Platinum, the biggest book in the world

EARTH Platinum is a 1.8m x 1.4m atlas and a showcase of the craftsmanship of more than 100 international cartographers, geographers and photographers. The book will be printed and hand-bound in Italy at a price tag of US\$100 000. This exquisite book is unsurpassed in size, quality and detail.



## Heritage & Tourism month

1 - 7	National Arbour week
12 - 17	National Clean-up Week
14 - 16	Agri Mega Week
16	International Day for the Preservation of the Ozone Layer
17	National Recycling Day <b>International Coastal Clean-up Day</b>
24	National Heritage day
27	World Tourism day

<http://www.millenniumhouse.com.au/title-earth-plat.html>

## Freebies

A Zimbabwean arrives in Jo'burg as a new immigrant in South Africa.

He stops the first person he sees walking down the street and says, "Thank you Mr. South African, for letting me in this country, and giving me free housing, food, free medical care, affirmative action job and free education!" But the passer-by says, "You are mistaken, I am a Nigerian."

I'm just here for the free medical care". The man goes on and encounters another passer-by "Thank you for having such a beautiful country here in South Africa !" The person says, "I'm not South African, I'm from Mozambique. I'm just here for the free housing" The new arrival walks further and the next person he sees he stops, shakes hands and says, "Thank you for the wonderful South Africa !" That person puts up his hand and says, "I am from Botswana, I am not a South African. I'm just here for the free education."

Finally he sees a lady and asks suspiciously, "Are you a South African?" She says, "No, I am from Ghana !" So he is puzzled and asks her, "Where are all the South Africans?" The Ghana lady looks at her watch, shrugs and says..."Probably at work!" To pay taxes for all our freebies...

"There is nothing noble in being superior to some other man. The true nobility is in being superior to your previous self."

## DOL OOR MUSASHI

Miyamoto Musashi, 'n bekende Japannese swaardvechter wat 300 jaar gelede geleef het, was volgens oorlewering die sterkste man in Japan en is selfs vandag nog gewild.

Hy het die metode om met twee swaarde te veg ontwikkel. Hy was altyd gretig om teen opponente te veg wat bekwamer as hy was, om sodoende sy eie vaardighede te verbeter. Musashi het meer as 60 keer in sy lewe geveg en het nooit verloor nie. Eenkeer het hy glo selfs teen 70 opponente na mekaar geveg. Musashi se verhaal het onlangs in verskeie rolprente, romantiese verhale en TV vertonings sy verskyning gemaak. Waarom, na soveel jare, het hy skielik weer gewild geraak?

"Japan is op die oomblik in 'n baie somber stemming en mense soek 'n held met veggees en individualisme soos die van Musashi," sê een van die hoofkommentaars in Japan.

(Met erkenning aan die Japansending.)



**"Let us endeavor to live that when we come to die even the undertaker will be sorry."**

# Plaaslike Owerheid o.a.



## Diamond giant proposes dumps, prisons at old mines

**Diamond giant** De Beers plans to put hazardous waste - and up to 1000 prisoners - into its disused property and diamond mines in the Namaqualand.

However, the move has been stalled by the Department of Mineral Resources, which wants more public consultation and the completion of environmental impact studies before plans are approved.

De Beers is in the process of selling its 97000ha Namaqualand mine to local mining company Trans Hex. The environmental management plan (EMP) and mine rehabilitation costs form part of the sale but have yet to be finalised. The proposed waste dump and prison are listed as alternative land uses in documents submitted to the government as part of De Beers's original EMP.

It has prompted fierce criticism from watchdog groups and community representatives, some of whom accuse De Beers of trying to avoid the cost of flattening mine dumps and filling in huge diamond pits. De Beers communications chief Sakhile Ngcobo confirmed that the company had paid R2-million for a prison feasibility study and was in the process of discussing potential sites for hazardous waste. But he said the projects were just two of several potential business ideas for the disused mine areas, which incorporate two towns, Kleinzee and Koingnaas.

**The problems we face today are because the people who work for a living are outnumbered by those who vote for a living.**

## SA POLISIE BESOEK BEWAARSKOOL TE STEINKOPF

Op Donderdag, 2011-08-18 het lede van Steinkopf Polisie, personeel, lede van GPF en Women Against Crime die Lutherse Bewaarskool besoek. Die kinders was baie opgewonde en het baie aktief aan die program deelgeneem. 'n Drilvertoning van die plaaslike polisielede onder leiding van Adjudant-Offisier Nel het groot indruk op die kinders gemaak. Wenke oor veiligheid van kinders was deur Kst Cloete aan die kinders oorgedra. 'n Lekkergoed pakkie deur die vrouelegelede betrokke by die projek was aan die kinders oorhandig. Die gebaar het die polisie se vertroue by die kinders verhoog. Kapt Basson, Stasie Bevelvoerder, bedank al sy lede betrokke vir die inisiatief en versekerveral kinders dat die polisie hul sal beskerm en hul vriende wees.

AO G C CLOETE



**Alta Coetze besig met Imis-opleiding**

### IMIS-OPLEIDING AAN NAMA KHOI AMPHENARE

Gedurende die eerste week in Augustus het Total Geo-Spatial Information Solutions (TGIS) die Nama Khoi munisipaliteit besoek om opleiding te verskaf oor die Integrated Municipal

Information System (IMIS). Die aanbeider was me. Alta Coetze, van Upington en mnr. Brian Love (IT-amptenaar) het die opleiding gekoördineer.

Ook het amptenare van die Namakwa Distrik Municipality die opleiding bygewoon, omdat hulle ook gebruik maak van die IMIS.

Coetze kon gedurende die drie dae 41 amptenare oplei en die algemene gevoel onder hulle was dat die nuwe inligting van onskatbare waarde was vir almal. Voortaan sal hul daagliks take vinniger en doeltreffender afgehandel kan word, het sy gesê.

Volgens Coetze behoort sulke opleiding op 'n meer gereelde basis plaas te vind, sodat die IMIS tot sy volle potensiaal gebruik kan word.'n Ander behoeft is spesialis-opleiding aan sommige amptenare. Sy het haar dank uitgespreek vir die wonderlike samewerking van die munisipale amptenare en die positiewe gesindheid waarmee hulle die verskillende sessies benader het.

#### Die volgende modules is behandel:

Integrator(elektroniese kommunikasie, kontakte-bestuur en administrasie);

IMIS Doc(rekordbestuur en bewaring van inligtingsbronne);

IMIS Land(beheer en bestuur van grond en eiendom) en

IMIS Fin(finansiële inligting oor ruimtelike aangeleenthede).

Volgens amptenare is hulle baie bly dat hulle kon deel vorm van een van die munisipaliteit se kapasiteitsbouprogramme. Isaac Cloete

# New business hub set up in Kleinzee

De Beers opened the Zimele business enterprises hub in Kleinzee at the weekend of 6 August with a view to nurturing commercially viable businesses while bringing about sustainable black economic empowerment through the creation of small and medium enterprises.

"De Beers has to date launched enterprise development hubs in Kimberley, Kroonstad, Springs and Musina in an effort to create jobs and establish entrepreneurs in towns where it operates," said De Beers Zimele Enterprise Manager, Peace Ntuli. "The launch of the Kleinzee hub is an indication of our commitment to establishing businesses that will be sustainable beyond the mining operations."

Instrumental to the success of the De Beers Zimele enterprise development initiative is the mentorship programme for the businesses funded by the Kleinzee hub." Ntuli said De Beers Zimele had invested about R14m, funded 75 SMMEs and created 400 jobs in South Africa.

The programme funded projects from R1000 to a maximum of R1m at a repayment rate of 6% for 36 months - well below the commercial lending rate. Ntuli also said to go with the woman's month, they have appointed Ms Annemi Engelbrecht as the Kleinzee Hub manager.

Op Saterdag, 6 Augustus 2011 is die De Beers Zimele-Kleinzee kantoor geopen. Tot op hede het De Beers "hubs" in Kimberley, Kroonstad, Springs en Musina geopen in 'n poging om entrepreneurs te vestig in die areas waar die maatskappy werkzaam is. In hierdie areas is reeds omtrent R14M belê, 75 klein besighede het hulp ontvang en sowat 400 werkgeleenthede is geskep. Die opening van die Kleinzee Hub is 'n aanduiding van ons toewyding om besighede in die omgewing te vestig wat volhoubaar kan aangaan en werkgeleenthede kan skep.

Alhoewel die Hub in Kleinzee geleë is, sal dit entrepreneurs in 'n area van ±100 km bedien asook uit die areas waarvandaan ons voorheen werknemers gewerf het vir De Beers Namakwaland Myne, naamlik Nama Khoi en Kamiesberg Munisipale areas. "Zimele" is 'nwoord geleent uit die Zulu en Xhosa taal en kan vertaal word as "om onafhanklik te wees" of "om op jou eie voete te staan".

(Annemi Engelbrecht)

## BORG VASGETEL

Op Woensdag, 2011-08-17 was borg in die volgende voorvalle vasgestel. Verkragting saak te Okiel op 2011-07-29 en Daniel van den Heever, 47 jaar van Okiel was gearresteerd en aangehou. Op 2011-08-17 was borg vir 'n bedrag van R 2 000-00 vasgestel. Daar was ook voorwaardes aan die borg gekoppel. Die borg was betaal en die aangeklaagde was vrygelaat. Die beskuldigde sal weer op 12 September 2011 in die hof verskyn.

In die geval van die Koperdiewe wie op 2011-08-02 gearresteerd was, was R 3 000-00 elk borg vasgestel. Hulle sal weer op 14 Oktober 2011 in die hof verskyn. Die persone het al drie intussen hul borggeld betaal.

AO G C CLOETE

**"If you pick up a starving dog and make him prosperous, he will not bite you; that is the principal difference between a dog and a man."**



Kobus Goedeman(Councillor NamaKhoi), Annemi Engelbrecht , Frank vd Heever (District Mayor), Christie Pisani( De Beers General Manager for Heritage), Tommy Cloete ( NamaKhoi Mayor) , Innocent Mabusela(Regional Communications Manager), Veronica v Dyk ( Councillor NamaKhoi ) & Jolandé Pretorius (Councillor Richtersveld)

## De Beers launches an Enterprise Development Hub in Kleinzee

**06 August 2011, Namaqualand:** Today De Beers Consolidated Mines launched an Enterprise Development Hub in Kleinzee, Namaqualand.

The De Beers Zimele Kleinzee SMME Hub will be focused on developing and nurturing commercially viable businesses, while bringing about sustainable black economic empowerment through the creation of small and medium enterprises in Kleinzee and surrounding areas.

De Beers General Manager for Heritage, Christie Pisane said: "De Beers has to date launched enterprise development Hubs in Kimberley, Kroonstad, Springs and Musina, in an effort to create jobs and establish entrepreneurs in towns where De Beers operates.

"The launch of the Kleinzee Hub is a further indication of our commitment to our communities and to establish businesses that will be sustainable beyond the mining operations."

Instrumental to the success of the De Beers Zimele Enterprise Development initiative is the mentorship and coaching programme that will be made available to the businesses that will be funded by the Kleinzee Hub.

To date, De Beers Zimele has invested about R14 million, funded 75 SMMEs and created 400 jobs in South Africa. It funds projects from R1000 to a maximum of R1 million, at a repayment rate of 6% for 36 months, well below the current lending rate. At the same event, De Beers also announced the establishment of an Abalone Farm in Kleinzee, a project that is being established with Ponahalo Holding, the company's empowerment partner.

Once fully operational, the R75 million project will see the establishment of 355 jobs and produce 400 tons of Abalone per year. Once the project is cash positive, DBCM will exit the project and its 10% shareholding will be transferred to an "as yet to be named" Worker's Trust.

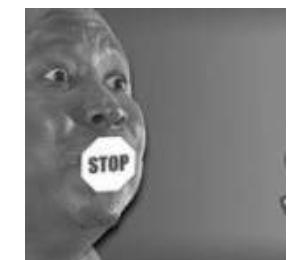
Christie Pisane went on to say that the Abalone project will go a long way in creating jobs for the people of Komaggas, Buffelsrivier and Hondeklipbaai, areas that have been mostly affected by the downscaling of mining operations in Namaqualand.



*"You must never role model a rich person who can't explain how they got rich. In the ANC we must not have corrupt people as role models. Corrupt means a simple thing - you can't explain the big amount in your bank account."*

Julius Malema - 2nd March 2009

**NO  
Violence  
AGAINSTWOMEN**



## **Besoek aan Namakwaland deur die Adjunk Minister van Gesondheid,**

### **Dr. Gwen Ramokgopa en die LUR vir Gesondheid, Mnr. Sokatsha**

Op Woensdag 25 Augustus het die Minister en LUR vergesel deur n Nasionale sowel as Provinciale afvaardiging die Raadslede van Nama Khoi, Richtersveld, Kamiesberg en ander Munisipaliteite in die streek ontmoet in Springbok. Die Raadslede asook Gesondheidswerkers van die Streek het byeengekom in Okiel waartydens die volgende programme en knelpunte bespreek is:

#### **Programme**

1. HIV / Aids
2. Die voorkoming en behandeling van TB
3. Volwasse manlike besnydenis
4. Die voordele van borsvoeding

#### **Probleme**

1. Die misbruik van toerusting soos ambulanse deur gesondheidswerkers en personeel
2. Die houding van werkers teenoor die publiek
3. Die tekort aan personeel in meeste klinieke
4. Die toestand van klinieke veral wat higiëne aanbetrif
5. Die kroniese tekort aan medisyne



**HIV / Aids** Die doelwit van die Departement is om die verspreiding van HIV / Aids te bekamp en die lewensverwagting van pasiënte te verhoog. In hierdie initiatief moet die Munisipaliteite, geleei deur die Raadslede, die leiding neem en 'n veldtoggloods om alle inwoners gereeld te laat toets, sodat mense vroegtydig bewus kan wees van hulle status en dienooreenkomsdig optree en behandeling ontvang sou dit nodig wees.

**TB** Weereens moet Munisipaliteite en Raadslede die leiding neem en toesien dat mense getoets word en die stigma van TB aangespreek word. TB is behandelbaar mits die aangetaste persoon vroegtydig behandeling ontvang en die behandelingsprogram voltooi.

**Volwasse manlike besnydenis** Manlike besnydenis kan die kans om besmet te word met HIV / Aids tot 60% verminder. Hierdie is tot op hede 'n taamlike onbekende feit wat deur plaaslike Regering bemark en bekend gestel moet word aan inwoners van Namakwaland.

**Borsvoeding** Die voordele van borsvoeding moet meer bemark word. So bv. kan moedersmilk tot op die ouderdom van 6 maande, sterftes onder babas bekamp. Borsvoeding verstewig ook die band tussen baba en moeder. Werksplekke sal in die toekoms daarvan moet dink om voorsiening te maak sodat werkende moeders hulle babas by hulle werksplekke kan borsvoed. Die department is ook 'n voorstander dat die voorsiening van formulemilk deur klinieke aan moeders gestaak moet word, tensy dit vir mediese redes is. 'n Baie ernstige probleem bly egter die voorkoms van babas wat sedert geboorte aan alkoholverwante sindrome ly. Hieronder is die belangrikste seker die voorkoms van premature babas. Wetgewing moet ingestel word teen drankhandelaars wat drank aan swanger vroue verskaf.

#### **Probleme**

##### **Die misbruik van toerusting en voertuie**

Die misbruik van toerusting en voertuie soos ambulanse deur personeel gaan baie ernstig aangespreek word. Indien enige persoon so 'n geval sien, moet dit onverwyld aan die Departement of die wyksraadslid gerapporteer word. Die Departement sal dan die nodige stappe teen die betrokke werker neem. Die aanklag dat ambulansbestuurders ambulanse as taxi's gebruik, gaan onmiddellik aangespreek word aangesien daar reeds 'n ernstige tekort aan ambulanse in die provinsie is.

##### **Die houding van werkers teenoor die publiek**

Die negatiewe en dikwels arrogante houding wat gesondheidswerkers dikwels teenoor die publiek het, gaan daadwerklik aangespreek word. Hierdie persone lewer 'n diens aan die gemeenskap en is steeds in diens van die Departement van Gesondheid. Hulle moet sorg dat pasiënte die nodige sorg ontvang in 'n vriendelike skoon omgewing.

##### **Die tekort aan personeel in meeste klinieke**

Daar is 'n groot tekort aan mediese personeel in die provinsie, dit sluit dokters en verpleegsters in. Die opleidingsentrum was vir 'n periode van 5 jaar gesluit en die invloed daarvan word nou gevoel. Daar is egter 'n initiatief tans aan die gang wat mediese werkers oplei. Die LUR het onderneem om waar nodig, dringend personeel aan te stel sodat basiese gesondheidsorg effektief aan die gemeenskappe gelewer kan word. Daar gaan ook pogings aangewend word dokters na die area te trek, maar meer belangrik, studente uit die area gaan in aanmerking kom vir beurse om medies te studeer.

##### **Toestande in klinieke en beskikbaarheid van medisyne**

Die algemene toestand en higiëne in klinieke moet verbeter en aangespreek word. Die beskikbaarheid van medisyne is 'n kwessie in die area alhoewel die depots oor genoeg voorrade beskik. Lewers is daar 'n probleem met medisyne wat verlore gaan, voordat dit by die klinieke uitkom.

##### **Ter opsomming**

Die Adjunk Minister sowel as die LUR het albei bevestig dat die Departement van Gesondheid daartoe verbind is om kwaliteit mediese sorg aan inwoners te verskaf en te voorsien.

(Raadslid Jolandé Pretorius- Richtersveld)

## **De Beers announces the proclamation of Koingnaas town**



Frank van den Heever (District Mayor) and Anneli van Zyl, who received the first title deed

### **06 August 2011, Namaqualand:**

Today De Beers Consolidated Mines announced the proclamation of the Koingnaas town, which is in the Namaqualand region; at the "I love Kleinzee Festival". Koingnaas and Kleinzee are the two towns that were established and managed by De Beers to cater for the company's employees working at Namaqualand Mines. With the finalisation of the Proclamation process for Koingnaas, the town will officially be part of the Kamiesberg municipality, managed by the local municipality, and not by De Beers. Announcing the proclamation of Koingnaas, De Beers Project Manager Rob Blake said: "The proclamation of Koingnaas will enable former De Beers employees and the general public to purchase and own houses in the town. "As part of the proclamation process, De Beers has ensured that facilities in and around the town have been refurbished and are in a condition that will not present a maintenance burden for the Kamiesberg municipality. The company has invested R38 million in the refurbishment of the Koingnaas and Kleinzee towns. "De Beers has also made funds available to the municipality to ensure that, for the coming years, it is not financially burdened if there are any maintenance work that may need to be done on the town's facilities." As part of the arrangement with the municipality, De Beers has also provided for the employment of an Accountant, an Electrician and an LED Coordinator to assist the municipality in delivering the much needed services to the community. The town has 128 houses, and the sale of Namaqualand to Transhex will also provide the much needed jobs to the people of Koingnaas thus ensuring the sustainability of the town for many years to come.

De Beers has also applied for the proclamation of the Kleinzee town and is confident that, through the on-going constructive engagement with government, the town will also be proclaimed in the near future, affording the residents of Kleinzee the opportunity to also own houses and opening the town to the much needed investment going forward.

**"What we need is not the will to believe, but the wish to find out."**

# NC nursing students let down by Department of Health

Northern Cape nursing students at the University of the North West are struggling to make ends meet due to the irregular payments of bursaries by the Northern Cape Department of Health. This continuous saga has resulted in one student dropping out, others being blacklisted by the university due to tuition fees not being paid, as well as some students being evicted from flats and having to revert to asking lecturers and friends for money just to buy food. Having money to buy the relevant textbooks in time is considered a prayer answered.

The department regards providing bursaries to nursing students as one of their greatest achievements. But as with most other things within this department, the moment you scratch below the surface, these achievements are in fact not a true reflection of realities on the ground.

As early as October 2010, the DA brought the complaints of students and lecturers under the attention of the department. In a response to the DA, the department said that "The Department endeavours to implement payments to all bursary students and thus all payments should be in line with the PFMA. The implementation of payments on time is dependent on whether the students submit the documents, as stipulated in their contract agreement with the department: authentic university invoices, mid-year results for current financial year and monthly accommodation invoices". The department further indicated that "the University of the North West in particular, does not immediately reflect payments done towards students on their system, thus sometimes not truly reflecting the progress the department makes towards payments. The University of the North West currently has two campuses which contribute to this problem".

Students and lectures dispute the above statement. Students claim that they regularly send through documents just to be asked three months later to send the same information through again. The inability of the department to do basic things, like establishing a proper filing system, has been pointed out by the Auditor General before and, as such, claims by students are likely to be true. Lecturers in turn claim that the money paid to the students is linked to their student number and students are then provided with an "Edu-loan" card. It is thus not true that the payments are not accurately reflected or that the issue of two campuses can influence the process.

The University of the North West said that they planned a road show to recruit nursing students in the province to train for the Department of Health due to the shortage of nurses. However, the feasibility of the road shows is jeopardized because it becomes futile recruiting students who end up having to leave mid year due to the predicament of their finances.

The lack of human resources within this department, which cannot function without warm bodies, remains one of the major problems that the Northern Cape faces. Whilst this is for the most part a multi-dimensional structural problem, the DA has consistently pointed out ways to remedy it to some degree. Earlier this year, we pointed out that first and foremost the vacancy rate within the human resource department needs to be addressed because these are the people that are needed to recruit and retain medical staff. We also highlighted the importance of establishing private-public partnerships, of which none exist, and a functional employee wellness programme, as well as putting more effort into establishing the root causes for the high turn-over rates and absenteeism.

While giving out bursaries forms part of a long term solution, they are rendered null and void if students are not paid on time. It appears that the department is putting these students through hell in order to prepare them for what they will encounter once they start working for the Northern Cape Department of Health. The DA will write to the chairperson of the portfolio committee on health to place the matter of bursary payments on the agenda of the committee.

Issued by Karen de Kock, MPL DA Northern Cape: Spokesperson for Health

"Let every individual and institution now think and act as a responsible trustee of Earth, seeking choices in ecology, economics and ethics that will provide a sustainable future, eliminate pollution, poverty and violence, awaken the wonder of life and foster peaceful progress in the human adventure."

— John McConnell, founder of International Earth Day



**What is the difference between an obstacle and an opportunity? Our attitude toward it. Every opportunity has a difficulty, and every difficulty has an opportunity.**

J. Sidlow Baxter 1903-1999,  
Author and Theologian

## ARBEID

Ian Ollis, die DA se woordvoerder oor arbeid, sê die Internasionale Monetêre Fonds (IMF) se nuwe verslag oor werkloosheid in Suid-Afrika beklemtoon wat ekonome en kundiges reeds weet – dat Suid-Afrika se arbeidsbestel die hoofoosaak van ons werkgeleenheid-krisis is. Wat gaan dit kos om die staat tot werkskepping te verbind? Ons het 'n nuwe werkgeleenheid-georiënteerde arbeidsmarkbestel nodig; ons het 'n program met teikens soos die loonsubsidie nodig om werkskepping te steun; en ons moet herbelê in programme wat die ekonomiese laat groei en mense uit armoede ophef, sê Ollis.

## Question dodging in NCPL

The Democratic Alliance has had enough of question dodging by the executive in the Northern Cape and will be proposing certain actions to restore the provincial legislature's central role in holding MEC's to account. This follows hot on the heels of the national announcement by the DA's chief whip of the party, Ian Davidson that the DA is to raise the issue of question dodging in parliament.

Parliamentary questions are one of the most important accountability tools at an MPL's disposal, yet they are increasingly treated with contempt by MEC's. This is evident when considering the following:

- There are at least 25 outstanding replies to DA parliamentary questions.
- Unanswered questions date as far back as May 2010.
- Many questions that are replied to are not fully answered.

Through a lack of interest or dedication to replying to parliamentary questions, government is not meeting its constitutional obligations to account to the legislature. Failure by government to do so in turn prohibits Members of the Provincial Legislature (MPL's) from effectively conducting oversight, as we are mostly presented with only selective tidbits of information. Therefore, question dodging ultimately contributes to poor service delivery, as it enables departments to continue on the same unproductive track without having to comply with informed recommendations.

The Northern Cape Provincial Legislature cannot go on like this because it makes it impossible for MPL's to fulfill our oversight mandate. Hence, it is time that the legislature takes charge of its own responsibility to hold the executive to account. To this end, I will:

- Write to the Speaker, urging action to be taken against errant MEC's
- Put forward amendments to legislature rules to ensure the executive answers questions in time. This includes requiring all MEC's to request an extension, in writing, if they have a legitimate reason for not replying to a question within 10 working days.

We cannot allow the NCPL to become a rubber stamp for executive decisions. These interventions will assist in restoring the legislature's role in holding the executive to account.

(Andrew Louw, MPL, DA Northern Cape: Leader)

"The greatest science in the world; in heaven and on earth; is love." Mother Theresa



Glen Hansen by  
tant Grietjie►



## LANK LEWE ANTIE GRIETJIE BY HUIS HARMONIE!

**Huis Harmonie in Bergsig, buitekant Springbok, is deesdae soveel meer bekend omdat een van die bekendste bejaardes in die land nou hier woon.**

Die persoon is niemand anders nie as die welbekende en beminde antie Grietjie Adams van Garies. Die tehuis vir bejaardes was onlangs deel van die Mandela Dag viering, 'n inisiatief van die dep. van Sport, Kuns en Kultuur en maatskaplike dienste.

Mnr. Frank van de Heever, uitvoerende burgemeester van die Namakwa Distriksmunisipaliteit op Springbok, wat die geleenheidsspreker. Op stel en sprong het hy geluk aan Madiba gesê met sy 93ste verjaarsdag en bygevoeg dat ons sulke mylpale moet onthou ern herdenk. Hy het ook na antie Grietjie verwys.

Ook het hy die departemente van sport, kuns en kultuur, asook maatskaplike dienste bedank vir die organisering van die dag en oorhandiging van die was-en handdoekstelle aan die inwoners. Van den Heever het verder beklemtoon dat die personeel van Huis Harmonie baie opoffer ten spye van 'n karige vergoeding.

Nadat mnr. Glen Hansen (biblioekdienste) die bedankings gedoen het, is daar lekker gesmul aan 'n vingerete en kon die amptenare 'n woordjie inkry met die bejaardes soos antie Grietjie.

Sy het aanvanklik geslaap, maar later opgestaan om die gaste te ontmoet. Antie Grietjie het in Maart 'n stywe 83 geword, nadat sy vroeër opgenameem was as 'n inwoner van Huis Harmonie.

Die sang-ikoon, van Lekker Oujan -faam, is nog verbasend skerp om haar vriende te identifiseer. Volgens personeel van Huis Harmonie vergeet sy egter soms gebeure wat "tydjie gelede" plaasgevind het.

Weens haar ouderdom dra sy deesdae 'n kerie in haar hand in plaas van 'n mikrofoon. Sy was nie gretig om te sing nie, maar het later vir 'n foto poseer - met haar bekende pienk kappie en al. Tussendeur het sy soos ouds losgetrek met haar kwinksdae soos:

"Ek is ouer as my tande, maar net so oud soos my hande."

"Ek is Grietjie van Garies en laat nie toe dat iemand verby hierdie mondjie kom nie."

Ten spye van haar hoë ouderdom het die bekende sangeres die afgelope naweek opgenames gedoen met Pasella se se kamera-span.

Isaac Cloete

If you are afraid of your future, you don't have a present

## NYDA and ANCYL conflict of interests

The Democratic Alliance is concerned that a conflict of interests exists between the National Youth Development Agency (NYDA) and the ANCYL in the Northern Cape. As such, we are opposed to requests for additional funding for the NYDA from the coffers of our provincial government. This comes after the provincial chairman of the NYDA was quoted in the media as saying that "the agency would need at least and extra R100 million from provincial government per year in order to function properly."

The National Youth Development Agency (NYDA) hosted a convention in Kimberley over the weekend to consult stakeholders on the draft Integrated Youth Development Strategy (IYDS). The DA is of the view that the IYDS in its current draft form appears to be a well-researched document that proposes clear solutions to the problems facing young South Africans. There are also a number of positions put forward in the draft, which adhere closely to DA policy. These include amongst others that expropriation of land without compensation will significantly harm foreign investment, threaten food security and fall foul of the South African Constitution and judicial system, as well as various United Nations Conventions. This is a welcome departure from the populist rhetoric that has characterized the NYDA thus far.

However, it has yet to be seen whether the NYDA will use the development of this policy to break with both its track record of wasteful spending and its history of being a vehicle for the ANCYL's agenda, and instead become a body that encourages the creation of opportunity for all young South Africans. In fact, we doubt this will be the case in the Northern Cape, seeing as though the provincial chairman of the NYDA, namely Shadrack Tlhaole is also the provincial leader of the ANCYL. Tlhaole is representing two very differing views and it is highly questionable that the agenda of the NYDA will take priority over that of the ANCYL, which has been very vocal in contradicting proposed policy as is now being put forward by the NYDA. A prime example of this is the ANCYL's calls for land expropriation without compensation.

Based on the above, the DA remains skeptical about the success of the agency in the Northern Cape. This said, we will keep a very close watch on any funding provided to the NYDA on request of Tlhaole.

**Issued by Karen de Kock, MPL  
DA Northern Cape: Spokesperson for Social Services**



### Positive Attitude

A baby mosquito came back after flying the first time.  
His dad asked him "How do you feel?"  
He replied "It was wonderful, everyone was clapping for me!"



**It's what you learn after you know it all that counts.**

# DA Raadslid glo in Oplossings!

DA Raadslid, Wouter Jordaan se lewenssiening is dat 'n persoon 'n keuse het om deel te wees van die oplossing, of om deel te wees van die probleem. Hy glo ook dat al stem jy nie saam met wat aangaan nie, maar kla net daaroor, vorm jy nogsteeds deel van die probleem.

Donderdag, 18 Augustus 2011, het van die munisipale werkers weer gestaak as gevolg van onderhandelings met die Regering oor salarisverhogings. Springbok, die hoofdorp van die Nama-Khoi munisipaliteit se hoofstrate was met rommel gestrooi. Jordaan in sy kapasiteit as DA Raadslid, het 'n paar manne bemekaar gekry en het saam met hulle die strate begin skoonmaak. Jordaan se motivering was dienslewering en die feit dat dit blommetyd is. Namakwaland word tans oorstrom van toeriste.

Hy wil ook graag inwoners uit al Nama-Khoi se dorpe motiveer om nie terug te sit nie, maar om te help om ons omgewing skoon te maak. In Afrikaans word dit gesê: "Baie hande maak ligte werk!" en as almal net voor hulle eie huis of besigheid skoon hou, sal u dorp skoon bly.

(Rodney Kritzinger ;COM- Namakwaland)



## Subject: STAKING SPRINGBOK

Ek merk dat Raadslede die gemors wat die stakers in die strate gelos het, optel. Dra asb my dank aan hulle oor en my misnoë aan die stakers.

H. Luttig

*Die ideaal sou wees, dat die rommelstrooiers hul gemors self optel. Nie stakende werkers het ook help opruim. SAMWU hoofkantoor behoort verantwoordelik gehou te word vir hierdie ekstra uitgawes. Die tipe optrede is onaanvaarbaar. Mense het 'n reg om te staak, maar nie om rommel te strooi en skade te berokken nie.*

## DIS TYD DAT JONGMENSE HUL PLEK MOET INNEEM

As ons kyk na wat die afgelope 16 jaar gebeur het, moet daar erken word dat daar in Suid-Afrika belangrike vordering gemaak is. Mense het die reg om te stem, miljoene het elektrisiteit en huise ontvang, alle kinders het die reg op onderwys. Maar ons moet ook vra wat die gehalte daarvan is. Want in werklikheid lewe mense nog in armoede. 'n Kwart van mense lewe van staatstoelaes, werklose jongmense ingesluit. Meer as die helfte van ons jongmense het nie werk nie en het nie die nodige vaardighede nie - hulle het dus 'n skrale kans om ooit in hul leeftyd werk te kry.

Die onderwysstelsel het hulle in die steek gelaat. Daarom sluit jongmense hulle by misdaadbendes aan - omdat hulle voel dat hulle iewers hoort. Jongmense is kwaad en voel verraai deur 'n samelewing wat hulle uitgestoot het en hulle met niks toegerus het. Ek verstaan dat die Jeug geleenthede nodig het om hul drome kan laat realiseer en hul potensiaal te kan benut. As self 'n jongmens, glo ek dat jongmense bemagtig moet word om hul eie besluite te kan neem, in plaas daarvan om aan hulle werkgeleenthede te belowe - want as hulle bemagtig is, kan hulle sleutelagente word vir verandering. Jongmense moet ook kan verseker, dat hulle ten volle aan die lewe in hul gemeenskappe deel kan hê en positiewe bydraes kan lewer. As ons egter op die kantlyn staan en niks positief bydra nie verarm ons gemeenskappe en daarvoor behoort ons, onself te blameer.

Daar bestaan 'n gebrek aan goeie en voorbeeldige jongleiers in ons samelewing. Dit is dus nodig dat jongmense op die voorgrond moet begin tree en hul plek in die samelewing daadwerklik inneem. Hulle moet leiers wees wat gemotiveerd is deur 'n begeerte na regverdigheid en geregtigheid en nie soos vandag se ANC Jeugliga nie. Hulle word gedryf deur materialisme, hebsug, persoonlike en politieke voordeel. Hul leierskap is nie onbaatsugtig en dapper nie maar wel selfsugtig en skandalig en bied jongmense geensins hoop nie. Dit het tyd geword dat die hek wagtery ophou - die jeug moet die afbrekende en dwarstrekkerige gedrag van die ANC Jeugliga verwerp. Jongmense moet beheer neem oor hul eie lot en nie hulpeloze passasiers wees op die ANC Jeugliga se pad na nêrens nie. MIV/Vigs, dwelms en tienerswangerskappe is die immer teenwoordige bedreiging vir die gesondheid en toekoms van ons jongmense. Dít en werkloosheid is presies die soort kwessies wat ons jongmense moet ontleed en waarvoor ons self oplossings moet vind. Ons moet onself afvra hoe ons hierdie situasies kan omkeer. Ons moet onself afvra hoe ons kan verseker dat ons agente van verandering kan word en nie passiewe slagoffers daarvan nie.

Dit is waarom ek glo, dat ons as jongmense elkeen 'n keuse het - ons kan kies om deel te wees van die oplossing óf ons kan kies om deel te wees van die probleem. Al stem jy nie altyd saam met wat aangaan of wat gesê word nie, maar jy kla net daaroor, dan is jy nog steeds deel van die probleem. Daarom moet ons jongmense verantwoordelikeheid aanvaar vir ons eie sukses, mislukkings asook ons toekoms. Ons kan nie op die regering steun om vir ons te sorg nie en ons kan ook nie van ander mense verwag om vir ons te sorg nie. Wanneer ons die "eie verantwoordelikheid" stap neem, stel ons 'n voorbeeld vir ons nageslag sodat hulle ook eendag suksesvol en/of uitstekend kan wees in wat hulle doen.

Warnell Engelbrecht – DA Jeug Namakwaland  
0723067529

## Low quality schools need professional etiquette

The recent registrations of learners and the accompanying influx of learners to city schools as opposed to townships schools, once again alluded to the general unpopularity of poor township schools. However, contrary to the conventional notion that these schools are simply lacking resources, the report indicates that "residents of poor and predominantly black neighbourhoods frequently attend schools with a lack of discipline, weak management and few highly qualified and experienced teachers". Furthermore, according to the Human Sciences Research Council, teachers in township schools teach an average of 3.5 hours a day compared with 6.5 hours a day at former urban schools, amounting to a difference of three years. In addition, it is stated that strike action consumes as much as ten days a year and that holding union meetings in school time is often the norm in townships, while procedures for dismissing teachers for misconduct are complex, time-consuming and rare as a result.

Dr Wilmot James, for example, stated that the DA-run Western Cape Education Department has already started to introduce performance-enhancing measures, such as teacher/principal performance agreements and competency tests for matric subject markers, without incurring more costs to the public. These measures require little money, but they introduce a culture of excellence and accountability across the WC.

The DA calls on the provincial department to follow suit. There is nothing more important to the success of education than teacher accountability based on performance. Hence it is time to stop focusing on state resources alone and rather to focus on the heart of education, namely teaching. The DA believes that once such efforts are made, our education system can offer the poor the type of high quality education that will allow them to break out of poverty. This will allow education to finally serve its purpose as the great equalizer of the post-apartheid era. Dr Allen Grootboom, MPL

DA Northern Cape: Spokesperson for Education



## Fondsinsameling t.b.v.

### Springbok Ouetehuis

Vrydagaand, 12 Augustus 2011, het die fondsinsamelingfunksie vir bejaardes ( Huis Namakwaland, Springbok) by die gholfklub plaasgevind in bibberkoue en nat weer. Die gaste het al vanaf sesuur af begin opdaag net om verras te word deur 'n kunsuitstalling deur een van Springbok se begaafde skilders, Madeleine Grobler en drie van haar gevorderde studente Magdel van der Linde, Roelf Erasmus en Jacie Maree-Burger. Al die besonderse skilderye was te koop aangebied en die kunstenaars het oorengerek om tien persent van die verkoop aan die fondsinsamelingaksie te sken. Verskeie van die skilderye is van die hand gesit met moontlike verdere verkoop op Saterdag.

Die twee bekende kosmakers, **Tinus van Schalkwyk en Gerrie van Wyk**, was al van na twee uur af, tesame met hul helpers, besig om 'n skaappot, afvalpot en potbrode voor te berei.

Op die verhoog was die groep **Sakka en vriende** besig met die finale voorbereiding vir hul optrede later die aand. Drie van die orkeslede, **Sakka Stone, Kobie van Jaarsveld** en **Jannie Uys** is oud Namakwalanders en het hier skoolgegaan, waarna hulle verder gaan studeer het. Die vierde lid, **Nico McLachlan**, is 'n ou universiteitsvriend wat hom later by die groep aangesluit het. Die vier orkeslede is almal professionele mense en maak musiek vir die liefde daarvan. Die meeste lirieke word deur Sakka geskryf en omdat Springbok en Namakwaland hom so na aan die hart le konsentreer hy meestal daarop om oor sy herkoms te sing. Hulle tree gereeld op vir bejaardes en in kerke vir oumense in die Kaap en maak ernstige musiek vir die afgelope vier jaar. Verder beplan Sakka ook om CD op te neem teen Desember.

Die gasvrou van die aand, **Elmarie Oberholzer**, het die gaste verwelkom, nadat almal hul plekke om die deftige tafels ingeneem het. Sy het almal bedank wat gehelp het met die reëlings, die kunstenaars wat hul skilderye uitgestal het en die gholfklub vir die gebruik van hul fasilitete. Sy het ook genoem dat al die fondse wat tydend die funksie bymekaar gemaak, is uitsluitlik vir die oumense gaan.

Die groot groep gholfspelers uit die Kaap wat deel uitgemaak het van die omtrent 160 gaste, is hierna vermaak deur die orkes en gemeet aan die applous en kommentaar het almal die vertoning terdeë geniet.

Omtrent negeur is die gaste genooi om te gaan opskep. Die verskeie geregte was uitstekend voorberei en daar was selfs slaai ook vir die wat plek op hul borde gehad het daarvoor.

Die orkes het later weer hul vertoning voortgesit, terwyl almal heerkik gekuier het. Hierdie fondsinsameling funksie was 'n groot sukses en ek glo die bejaardes sal almal betrokke met die reëlings en verskaffers, ewig dankbaar wees.

Die gaste het heelwat later die aand huis toe gegaan en nie eers die koue kon hul ervaring demp nie.

(Philip Bence)



Heel bo: Orkes ; bo : Skilders

### JUNIOR TENNISWEEK: MISDAADBEKAMPING

Isaac Cloete

Oor 'n maand of wat gaan die jaarlike Junior Tennis Toernooi weer plaasvind by die tennisbane op Springbok en voornemende deelnemers word versoek om hulle nou reg te kry vir die geleentheid.

Volgens die organiseerder, mnr. Dennis Coetzee, gaan die o/8,o/10,o/12,o/14,o/16 en seniors betrek word by die toernooi wat gaan plaasvind vanaf 3 tot 8 Oktober.

Beide geslagte kan inskryf teen R20 pp. Die wedstryde gaan gespeel word volgens die reels en regulasies van die Suid-Afrikaanse Tennisvereniging(SATA). Behalwe gesonde kompetisie is die doel van die week om die jeug bewus te maak teen die gevare van misdaad en om laasnoemde te bekamp.

Die tema is ook *Tennis Against Crime* en elke dag, na die wedstryde, sal daar verskeie praatjies gehou word oor misdaadbekamping. Sprekers is onder andere lede van die SAPD, Mej.Namakwaland (2010), Juanita Richards en die temas gaan handel oor verkragting, seksuele aanranding,dwelmmisbruik en versoekings wat tieners gedurig teister. Coetzee het ook vertel dat die tennisweek met 'n optog deur Springbok se strate gaan begin.Dit sal om

11:00,Maandag,3Oktober, by die Jowellsplein begin en eindig by die Sportsaal op die Skougrond.

Behalwe trofees en medaljes kan die deelnemers ook groot geld wen.

Die kontantpryse van die seniors(ope) is byvoorbeeld ±R6 000 en hieroor sê Coetzee:

"Ons wil graag senior tennis in die streek bevorder en daarom dink ons die geld sal hierdie spelers lok na die toernooi."

Die trekking of lotting van die spelers vind reeds op 25 September plaas en daarom is dit noodsaaklik dat die tennissentrum die inskrywingsvorms so gou as moontlik ontvang.

Coetzee kan kontak word by  
**0732144084(s); 027-7441126(f)**

### DA Raadslede baie bedrywige op

#### Vrouedag in Wyk 8

Op Dinsdag, 9 Augustus 2011, was Vrouedag viering ook in Wyk 8, die hoogtepunt van die dag. Die viering is geloods deur die C.P.K. vroue -vereniging, wat gepaard gegaan het met 'n toespraak deur die fasilitaarde van 'KANSA, Mej Lisby, van Bergsig. Daar was uitnodigings gerig aan die DA se twee Raadslede van Buffelsrivier, wykraadslid Kobus Goedeman en distrikstraadslid Cyril Warne, deur juffrou Thomas, pastoriemoeder van die Calvinse Gemeente te Buffelsrivier, om die viering met hulle te kom deel. Tydens hierdie bewusmakingtoespraak oor die verskillende tipe kanker, deur die kanker vereniging, het die twee raadslede 'n bedrag van R500 aan die vereniging geskenk vir die 'Cup for Cancer' wat in Novembermaand gaan plaasvind.

Daarna was dit die beurt van 'n enkelouer, Magrieta Ruiter (Poppetjie) wat weens siekte nie meer die buitetiolet kon bereik nie, wat aan die ontvangkant van 'n splinternuwe binnetoiletsisteem was. Die dogter en suster van die siek vrou, was duidelik oorstelp van vreugde deur die gebaar van die twee DA raadslede. Die twee DA raadslede en familie van Me. Ruiter wil graag mnr Donovan Saul van Matjieskloof bedank, want hy het die sisteem teen kosprys aan die raadslede voorsien, asook die pype na die dreinering gratis geskenk.

Hierna is die twee DA Raadslede na Ouma May Adams, van Komaggas, wat sowat drie maande gelede 100 jaar oud geword het. Hier het raadslid Goedeman 'n bos blomme aan die nog flinke grootmoeder van ons gemeenskap oorhandig. Dit was in die teenwoordigheid van Komaggas se vroue-sokkerspan gedoen. Me. Adams het met die jong sokkerspan die geheim van haar ouderdom gedeel. Sy het gesê, dat hulle, soos die Bybel voorskryf, hulle Vaders en Moeders moet eer asook enige persoon ouer as wat jy self is. Dit volgens haar, is die rede dat sy hierdie ryke ouerdom van Bo af ontvang het.

Die dag is vir hierdie twee raadslede afsluit deur 'n sokkerwedstryd tussen die dames van Try and See en United Ladies.

(Distrikstraadslid. Cyril Warne)

### Bedanking

**Wyk 4** - Hiermee 'n bedanking aan **Janine Niehaus** (dieetkundige by Dept. Gesondheid - Springbok) vir die praatjie wat sy op Vrouedag in Huis Namakwaland vir die bejaardes gehou het. Pakkies lekkertjies is aan al die inwoners gegee, want almal mag maar spesial voel op Vrouedag. Lakkertjies is ook aan al die bejaardes in Huis Harmony op Bergsig gegee. Nogmaals dankie vir haar tyd en opoffering. Dit word waardeer.

(Veronica van Dyk)

Oupa sê vir Jannie: Gaan kruip weg...Jou juffrou is hier en jy is nie by die skool nie... "Oupa.....gaan kruip jy weg....ek het gesê ek is by jou begrafnis!"

# Springbok hou Gholfdag

Die afgelope Saterdag (13/8/2011) het die jaarlike blommetjies gholfdag, wat hoofsaaklik deur **Botes en Kennedy Manyano** geborg is, op die Springbok gholfbaan plaasgevind.

'n Gedeelte van die dag se inkomste word aan die ouetehuise geskenk.

Aangesien daar ongekende belangstelling was, is besluit om deelnemers te verdeel en dat een groep in dieoggend sal speel en die ander vanaf 12:00 sal afslaan. Die formaat wat die kompetisie sou aanneem, is vier bal beter bal, met die keuse van elke span watter bal gespeel wil word. Dis 'n opwindende formaat en baie goeie punte word aangeteken.

Terwyl dit baie koud en oortrokke was, het die eerste groepe afgeslaan. Die skoon veld was nat van die vorige aand se reën en dit het veroorsaak dat die balletjie nie gerol het soos gewoonlik nie. Dit het egter nie 'n demper geplaas op die gholfspelers se entoesiasme nie. Die golfbaan was in 'n puik toestand en omdat die sukkelveld vol blomme is, is daar baie keer sonder sukses na balletjies gesoek. Omdat dit so moeilik was en dalk die koue ook, is daar hard met die balletjies gepraat in tale wat nie hier herhaal kan word nie.

Terug in die klubhuis het die spelers agter toe deure gesit en hul beurt afgewag om af te slaan. Dis dan ook hier waar **Kalla van den Heever** inligting aangaande die gholfklub verskaf het. Hy noem, dat daar 78 lede in die klub is maar dat net so 35 gereeld speel. Die koste om die klub aan die gang te hou beloop omrent R230 000 per jaar en danksy 'n baie toegewye komitee wat verskeie funksies en ander aktiwiteite hou, word die begroting laat klop en selfs met fondse oor vir opknapping van die fasilitate. So het hulle al die kroeg vergroot en opgegradeer en dis hul mikpunt om die kleedkamers te vergroot. Die klub kry water vanaf die munisipaliteit vir besproeiing van die baan. Hy spog ook dat die Springbok gholfklub die enigste klub is wat werk verskaf aan ses mense en dat die klub self hul salaris betaal. Geen ander gholfklub in Namakwaland kan dit doen nie. Die gholfbaan is altyd oop vir besoekers wat wil blomme kyk en groepe kinders kom gereeld soontoe vir 'n skool, of kleuterskool uitstappie. Dis soos hy noem - 'n klub vir die hele gesin en vriende. Daar word ook verhoudinge met ander gholfklubs gebou en soveel so, dat daar 'n groep van die Military Gholf Association spesiaal met 'n Dacota ingevlieg het om te kom gholf speel.

Teen laatoggend het die wind begin waai en gou het die welkome son geskyn en die baan begin uitdroog. Teen 12:00 het die tweede helfte van die gholfspelers hul aanslag begin. Die blomme het ook oopgemaak en die soek na balletjies moeiliker gemaak en daar was steeds aanmerkings en menings geuiter wat nie herhaal kan word nie. Die wind is ook natuurlik geblameer vir houe wat nie op die skoonveld wil land nie. Die setperke het ook uitgedroog en was baie vinnig en vele brou hou is met die setstok aangeteken.

Die laaste spelers het in skemer lig na 6 uur klaargemaak en die laaste gedeelte van die Drienasie toets gesien. Die mense het heerlik gekuier en ondanks die rugby uitslag was die gees nie gedemp nie. Teen 19:30 is daar begin met die aand se verrigtinge en almal het angstig gewag op die prysuitdeling. Kalla in sy hoedanigheid as voorstander van Springbok gholfklub, het almal verwelkom en veral die borge wat meestal werk vir Botes en Kennedy Manyano doen. Hy het ook genoem, dat daar 'n rekord getal van 88 spelers deelgeneem het en dat daar baie mense weggewys moes word. Verder is daar ook aangekondig dat die klub R540 000 van die Lotto gekry het vir die aankoop van toerusting en implimente om die baan te onderhou. **Hannes van der Merwe** wat verantwoordelik was vir al die harde werk om die befondsing te bekom, is bedank en **Arno van Zyl**, die enigste erelid van die klub, het 'n geraamde lugfoto van die gholfbaan aan hom oorhandig as blyk van waardering. Tydens die prysuitdeling wat waargeneem is deur die klubkaptein, **Bennie Heys**, het **Nel van den Heever en Daantjie van Dyk** weggestap met die eerste plek, met 49 punte. Daar is omrent 20 prys toegeken. Die laagste telling wat aangeteken was, is 6 punte.

**Cas Huisamen** is nadergetrek om 'n paar bottels wyn op te veil. Die prys wat behaal is, was baie hoog en uiteindelik is R 8300 ingesamel vir die ouetehuis. Nog skenkings van R 1700 en R1000 is ook gemaak om die totaal op R11000 te bring. Hierna is die verrigtinge afgesluit en almal is genooi om die kospotte te gaan opsoek. **Gerrie en Tinus** het weer gesorg vir heerlike skaaptjops. Wors, potbrood en slaaien en almal het goed weggetel, terwyl **Poon Du Plessis** musiek verskaf het.

Die jong opkomende Afrikaanse sanger, Manie Jackson, kom hou 'n vertoning op 25 Augustus 2011 en verdere besonderhede sal nog bekend gemaak word.

Die span wat betrokke was vir die dag se verrigtinge kan met trots rondloop, want dit was 'n besondere gholfdag.  
(Philip Bence)

## PADBLOKADE OP N7 NASIONALE PAD.

Op Woensdag 2011-08-31 was 'n padblokade op die N7 Nasionale pad tussen Springbok en Okiep gehou. Hierdie blokade het die einde van Vrouemaand aangekondig. Die hoop word uitgespreek dat elke maand as vrouemaand gevier sal word om sodoende waardeering en respek aan ons skoner geslag te toon. Vroue van Polisie en Verkeers departement het hierdie padblokade behartig. Daar was in totaal 416 voertuie deursoek en 12 verkeersboetes was uitgereik. Kaptein Van Der Byl van Springbok Polisie bedank alle lede betrokke en in besonder die lede van die Verkeers Departement vir hul bydrae tot 'n suksesvolle Vrouemaand.



**Arno van Zyl**, die enigste erelid van die klub, het 'n geraamde lugfoto van die gholfbaan aan **Hannes van der Merwe**, hoof uitvoerende beampete van B&KM.



Regs: Kalla van den Heever, voorstander van die gholfklub. Bennie Heys (middel) en Daantjie.



## Kontak besonderhede vir die gholfklub is: sien agterblad.

☺☺ Blond sit in die kroeg. Twee ouens kom in en sit weerskante van haar. Een sê vir die kroegman: "Johnny Walker, single" ander een sê: "Jack Daniels, single", blond haak af: "Ansie Steenkamp, geskei..."

## Toe ek klein was, was ons so arm:

- As ons gaan aansit by die tafel, dan het my pa vir ons uit die "Kook-en-Geniet" gelees.
- My pa het saans vir ons spookstories uit sy tjakboek gelees...

## **Wake up and smell the coffee**

After watching Black Gold (<http://www.blackgoldmovie.com/story.php>) a shocking documentary highlighting how impoverished Ethiopian coffee growers suffer the bitter taste of injustice in an eye-opening exposé of the multi-billion dollar coffee industry, I decided to find out where I could buy **fair trade coffee** locally to ensure that the coffee I am purchasing supports the farmers at its origin.

When I emailed **Origin Coffee** in Cape Town (My absolute favorite brand) to see which coffee in their range was fair trade, I honestly wasn't expecting such an informative response. Kane Kossew, the Origin Marketing Co-ordinator gave me a real eye opener on what fair trade really is and why supporting your local specialty coffee roasters are the better thing to do. Here's why...

Begin forwarded message:

**From:** Kane Kossew <kane@originroasting.co.za>  
**To:** katehiggsdesigns@gmail.com  
**Subject:** ORIGIN responsible coffee



Hi Kate

I am the brand manager for Origin coffee and Nigiro tea. Your query is interesting and I would like to compare what we do to Fairtrade:

Fairtrade establishes a minimum pricing level so that regardless of commodity fluctuations and the typical highs and lows in the world's stock markets, farmers can still get a guaranteed amount of money for their coffee (This was created as historically farmers would sometimes receive very little money when the markets are bad and the appropriate amount of money when the markets are good.)

This unfortunately is not as glamorous as it seems as this "guaranteed" amount is actually just enough to get these farmers by and does not allow for continued growth, development and sustainability. If you look at FAirtrade pessimistically, one can compare it to telling your child that regardless of whether he sits in the back of the class sleeping all day, or whether he is an excellent student....He will receive a C at the end of the year..... regardless. There is no motivation, the farmers know they are gonna receive "X" whether the coffee is world class or standard, so why bother doing anything special????

This means that farmers do not take pride in their work, they do not try and produce top quality coffee etc etc (I know that this may come as a shock as the Fairtrade corporates have done a great job in making people think that if they buy Fairtrade, they are allowing farmers to flourish and build upon their foundations - in fact, the reality is that a relationship model, which is what Origin uses, allows the farmers to produce high quality coffee and receive a large remuneration for their much appreciated efforts)

**What we do with 99% of our coffees takes the Fairtrade initiative and steps it up a few levels. What we do is we find farmers who are passionate about producing the highest quality coffee. We meet with them. We build a relationship. And at the end, we say to them "Work your hardest to produce the world's best coffees and we will pay you the highest amount of money possible" (In most cases with Origin, we pay our farmers between 45% and 125% more than fairtrade for every coffee we buy. So to summarise I would like to say that if you are looking for Fairtrade coffee because you think you are helping the farmers, please know that this may not be the best way. The best way is to buy coffee from specialty roasters with a relationship sourcing model who know the owners of the farm, have been to all the farms themselves and who will pay lots of money for great coffee beans. If the option is Fairtrade versus Origins coffee, please know that besides fundraising and sponsoring initiatives at a lot of our farms, we are allowing farmers around the world to flourish and not just survive.**

Please let me know if you wish to discuss this matter further but just know that you are supporting farmers in a huge way by buying any of our single origin coffees. And if that does not suffice, there is always our excellent Rwanda Musassa Cooperative to taste.

Kind Regards , Kane Kossew

**In order to succeed, your desire for success should be greater than your fear of failure.**

## **Ietermagô erg besoer**



'n IETERMAGÔ met ernstige wondé wat moontlik vir tradisionele doeleindes gebruik is, is onlangs na NARREC (Namibië Diererehabilitasie- en Navorsing- en Opvoedingsentrum) gebring. Volgens Liz Komen is die diertjie vermoedelik deur 'n toordokter aangehou sodat die skubbe vir tradisionele medisyne en konkoksies gebruik kan word.

Dit word gedoen deur die skubbe te breek. Die diep, septiese wond op die diertjie se rug is moontlik die gevolg van 'n draadknoop wat veronderstel was om te verhoed dat hy ontsnap. Toe hy gered is, sê me. Komen, was die wond vol vliegeiers en wurms.

"Ietermagôs is bekend vir hul ontsnappingsvermoë," sê sy, en die vangers sou dus seker gemaak het dat die dier styf vasgebind is. "Hulle eet nie in aanhouding nie. Van die diere wat vir lang tye in gehugte aangehou is, het asemhalingsprobleme ontwikkel omdat hulle die heeltyd opgerol is om hulself te beskerm.

"Hierdie diertjie moes erg gesparsel het om homself te bevry met die gevolg dat die draad tussen die skubbe ingeglip het.

"Gelukkig het hy nie lank honger gely nie en staan hy 'n goeie kans om weer vrygelaat te word indien die wond gesond raak."

Hy sal nagespoor word om die sukses van die vrylating te monitor. Afgesien van die tradisionele gebruik van ietermagôskubbe, is handeldrywing in dié diertjie besig om wêreldwyd opslae te maak. In Mei 2010 is 'n sak met 46 kg ietermagôskubbe van Chinese en Indiese burgers gekonfiskeer toe hulle dit uit Nepal wou smokkel.

In Julie 2010 het doeanebeamptes in Guangdong, China meer as 7,8 ton gevriesde ietermagôs en 1,8 ton van hul skubbe van 'n boot verwyder.

Meer as 2 090 van die diertjies is doodgemaak. Die webtuiste My República berig dat dit duidelik geword het dat 'n toenemende hoeveelheid skubbe na China gesmokkel word waar dit as "medisyne" gebruik word.

Marianne Pretorius(Republikein)

### **DIE OU DAE**

Toe ek 'n kind was het my ma my kafee toe gestuur met 'n R5-noot en dan het ek teruggekom met 'n sak meel, drie brode, twee liter melk, 'n dosyn eiers, eenkilogram kaas, 'n hele pak lekkers en 'n groot polonie.

Jy kan dit nie meer vandag doen nie - daar's te veel sekerheidskameras!

**Hanging onto resentment is letting someone you despise live rent-free in your head.**



# I ❤ Kleinzee Fest



2  
0  
1  
1



# State-funded luxury 'not morally justifiable'

Cape Town - The ministerial handbook used at national level permits a level of state-funded luxury for ministers that is not morally justifiable, Democratic Alliance parliamentary leader Athol Trollip said on Wednesday.

"Government spin doctor Jimmy Manyi's accusation that the DA's exposé of government's R183m spending spree on mansions for [Cabinet] ministers was a barefaced move to embarrass the executive, misses the point entirely," he said in a statement.

"It is not the DA's questions that are embarrassing, but the government's answers that embarrass the executive."

Manyi's attempts to justify "this splurge" on the grounds that it adhered to supply chain management processes and was permitted by the ministerial handbook rang hollow when so many South Africans continued to live in poverty.

Spending money that could have been used to build 2 000 RDP houses on 34 new ministerial mansions was "just plain wrong whatever the ministerial handbook says".

"The fact is that the ministerial handbook, used at national level, permits a level of state-funded luxury for ministers that is not morally justifiable.

"This is precisely why the DA government in the Western Cape produced its own handbook with stringent regulations to limit this kind of expenditure," Trollip said.

It was clear that the national ministerial handbook needed to change.

## 'Spending spree continues unabated'

Otherwise, the excuse would always be "because the handbook says we can".

Faced with a public outcry over spending on luxury cars for ministers, the government made a big noise in 2009 about amending the handbook.

Public Service and Administration Minister Richard Baloyi promised it would be done, certainly before the World Cup. In April this year, he said it would be completed "soon, very soon".

"So where is it? No amendments have been made and the spending spree continues unabated," Trollip said. Since Baloyi promised to change the handbook, the DA calculated that R693m had been spent on luxury cars, perks for the president's spouses, and buying and decorating ministerial houses."No wonder there is no rush to produce a new ministerial handbook," he said.

On Tuesday, Manyi said the latest attempt to focus attention on ministerial housing was a "barefaced move" to embarrass the executive.The government had indicated in 2009 that it planned to buy and upgrade housing for ministers, members of Parliament, and top government officials, he said.

At the time, R150m had been earmarked as planned spending on ministerial housing in line with the government's budgetary and supply chain management process.The increase in spending on ministerial housing was "dictated by the reconfiguration of the national executive".

Six new Cabinet positions were created in May 2009 and 17 new deputy ministers appointed in October 2010 to ensure "maximum performance" of the executive.

"There is nothing wrong in ministers and deputy ministers having two residences [one paid for by the state and another by themselves] as currently regulated by the existing ministerial handbook," Manyi said



## SEWENDE DAISY HALF MARATHON OP SPRINGBOK

Isaac Cloete

### Op 3 September gaan alle paaie na Springbok lei, wanneer die sewende Daisy halfmarathon plaasvind.

Alhoewel die eerste Daisy marathon reeds in 1983 aangebied is, is dit die sewende marathon in sy huidige formaat. Op die oomblik is die hoofborg Namakwaland Diamant Fondstrust en word dit aangebied volgens die reëls van Atletiek, Suid-Afrika en Noordwes-Kaap Atletiek. Die aanvanklike roete het in 2006 verander.

Die wegspringpunt van die 21.1 km is naby die Dr Izak van Niekerk Hospitaal, op Springbok en inskrywingsgelde beloop R 40.00. 'n Addisionele R 10.00 is betaalbaar vir atlete wat nie aan 'n klub behoort nie.

Die 10 km begin voor Supa Quick en die inskrywingsfooi beloop R 25.00'n Verdere R 10.00 is betaalbaar deur nie-klub atlete. Die preloop spring weg op die lughawe pad en die inskrywingsfooie is R 10.00 vir volwassenes en R 5.00 vir kinders.

Inskrywings vind op Vrydag, 02 September, by die Springbok Skousaal plaas vanaf 12h00 tot 21h00. Geen inskrywings op die dag van die wedloop sal toegelaat word nie.

Hierdie jaar gaan die Namakwalandse Diamant Fonds Trust (NDFT) vir die eerste keer in die geskiedenis 'n Mej, Daisy kompetisie aanbied. Dit gaan om 19h00 op Saterdag, 03 September, by die Springbok Skousaal, plaasvind.

Ander aktiwiteite sluit in musiek en verkope by stalletjies. Hierdie jaar gaan die Departement van Toerisme ook die Maloof Money Skateboard Cup bekendstel, wat later in Kimberley aangebied word. Hierdie wedloop is baie gewild en dit was aanvanklik 'n volle marathon tussen die pragtige lente madeliefies(dasies). Die NDFT op Springbok is die hoofborg.

Prysgelde aan die wenners is baie goed. En die deelnemers ontvang ook medaljes.

Inskrywingsvorms vir die wedlope, sowel as Mej, Daisy is beskikbaar op ons ampelike webtuiste: [www.daisymarathon.com](http://www.daisymarathon.com), of by ons kantore te Koperberglaan 5, Springbok.

\* *Dit is interessant om te noem dat die idee van die marathon in 1982 begin het by een Peter Philip, bestuurder van die destydse Okiep kopermaatskappy en 'n werknemer, Danny Gadd-Claxton. Sedertdien vind dit jaarliks plaas tydens die lente. Die eerste wenner in September, 1983, was Louis Harmse van Vaal Athletic Club in 'n wentyd van 2:34:37. Huidiglik is die ampelike rekordtyd: 2:32:52, wat in 1986 deur Adam van Wyk van die Upington-atletiekklub opgestel is.*

## Geldsake met G.J.

Dis weereens moeilik om te kies tussen al die "topics" wat hierdie maand hul hande opsteek. Die Amerikaanse kredietprobleme houvas die tweedewêreldande op 'n slegte plek. Dis elke keer snaaks dat die RSA se tydige kredietbeheermaatreëls ons nie vrywaar van die effek hiervan nie. Ons aanvaar en verstaan dat deelname aan die wêreldekonomie noodwendig uitkomste soos die huidige onvermydelik maak, maar dit maak dit nie "nice" nie.

Die alle aandeel indeks staan op 29987 punte met die skryf hiervan. Ons is deur 'n baie stormagtige drie weke, en sit aan die einde hiervan teen ongeveer 1500 punte minder as drie weke gelede maar meer as 'n duisend punte hoër as laas week se laagtepunt. Emosie is besig om die appelkar te ruk en die grootste redes hiervoor is die "onbegryplike" aard van die tekort op die Amerikaanse betalingsbalans, saamgesien met die gemengde resultate soos vrygestel deur ondernemings teen jaareinde. Die heel beste op hierdie stadium is om terug te staan en die prosesse hul loop te laat neem indien die batesamestelling van jou portefeuille korrek gestructureer was. Daar is nog ongelooflik baie geleenthede in ons plaaslike mark vir die man met kontant.

Quote for the month: "Bull markets go to people's heads. If you're a duck on a pond, and it's rising due to a downpour, you start going up in the world. But you think it's you, not the pond."

- Charlie Munger

G.J. van Zyl -NWK  
Makelaars ☎ : 0832619876

## God kan jou vergewe

Ek hoor olangs van 'n vrou wat vir amper 'n uur lank gesukkel het om in die bank in te kom. Nie omdat die ry so lank was nie. Bloot omdat die hele sisteem gevries het die oomblik toe sy die eerste glasdeur agter haar toegemaak het. Die tegnikus het hard gewerk en na 'n uur was die vrou uit die glasboks bevry en kon sy in die bank instap.

Die meeste banke het deesdae twee veiligheidsdeure. Om deur die tweede glasdeur tot binne die bank te vorder, is dit noodsaaklik dat jy die eerste deur agter jou toemaak. In ons lewens geld hierdie beginsel ook.

Voordat God aan jou die regte lewensmaat kan stuur moet jy eers die verkeerde verhouding beëindig. Voordat Hy jou met deurbraak op deurbraak in jou werksplek kan seën, moet jy soms eers leer om "nee" te sê vir daardie transaksies waar jy iets van jou integriteit moet prysgee. En voordat jy die voluit van God se genade en vergifnis in jou lewe kan ervaar moet jy jouself soms eers herinner aan God se vermoë om jou te vergeve en van jou sondes te vergeet.

Luister weer na die Psalmdigter, Dawid se woorde in Psalm 103:12: "**So ver as die ooste van die weste af is, so ver verwyn Hy ons oortredinge van ons af.**"

Wanneer jy jou sondes voor God bely en waarlik daaroor berou het en kies om daarvan weg te stap, vergewe Hy jou en Hy dink nie weer daaraan nie. Wanneer jy dan kies om jouself (en God) konstant daaraan te herinner, word jy soos die vrou wat in die glasboks voor die bank vasgesluit staan.

Wil jy nie ook vandag die deur van die verlede agter jou toemaak, jouself vergewe en toelaat dat God die deur van 'n wonderlike toekoms voor jou oopmaak nie?

## Oppas vir daardie LANG Y lewe!

Een keer by 'n jeugdiens sê ek daar is drie lang "Y's" waarvoor die meeste mense op aarde ly, naamlik die motor waarin hulle **ry**, die salaris wat hulle elke maand **kry**, en die huis waar hulle **bly**. Toe kom sê 'n jongmens na die tyd vir my dat ek 'n vierde "Y" gemis het — hoe hulle **vry**! Nou ja, daar's baie lang-Y's in die lewe. Mense **ly** lewenslank vir dit wat hulle **kry**, **ry**, **bly** en **vry**. Op verskillende maniere is ons almal slagoffers van status en aansien. Ons motors en woonadres moet dit wys; so ook ons maandelikse inkomste. As hierdie dinge egter die somtotaal van ons lewe geword het, dan is ons in groot moeilikheid. Dan is ons bodemlose putte vol leë behoeftes wat nooit genoeg kry nie. Daarom dat ons dringend by die Here moet gaan hulp soek. Net as Hy ons Herder is, kom ons niks kort nie. Slegs as ons weerlose skape geword het wat voltyds van Sy sorg en goedheid afhanklik is, dan het ons oorgenoeg, al is daar net krummels op ons tafel! As die Here elke oomblik van elke dag voor ons uitstap en ons in sy hande dra, dan is ons nie langer professionele tekort-kommers nie!

## Leef dankbaarheid

"Indien die enigste gebed wat jy in hierdie lewe sê 'dankie' is, dan sal dit genoeg wees." - Meister Eckhart.

Dankbaarheid is 'n beginsel so sterk en kragtig in sy eenvoud.

Hoe staan jy teenoor dit wat jy ontvang elke dag? Leef jy uit dankbaarheid of getuig jou lewe eerder van ondankbaarheid? Of is jy net te besig om elke dag te probeer werk en oorleef dat jy nie eintlik uitkom om dankie te sê vir die goeie dinge in jou lewe nie?

Maar hier is die beginsel. Wanneer jy uit dankbaarheid leef, word jy nader getrek aan die Here. Jy beweeg dus nader aan die Een wat alles het en alles vir jou kan gee - wow!! wat 'n fantastiese gedagte! In stede daarvan om so besig te wees met jou elke dag se werk om geld te verdien, sal dit jou geestelik en finansieël baat om tyd vir dankbaarheid te maak.

Die Here is immers die Gever van alles wat jy het: jou gesondheid, jou werk, jou familie en vriende, jou geldsake en so meer. Daarom hoe nader jy aan die Here kom, hoe beter kan Hy vir jou sorg op alle terreine. Leef jy nie uit dankbaarheid nie, beweeg jy verder weg van die Goeie Gever af. Dit maak tog sin dat hoe nader jy aan die Gever is, hoe beter is dit vir jou.

Jesus het tien melaatses gesond gemaak. Net een het terug gekom om sy dankbaarheid te betoon. Toe vra Jesus: "Waar is die ander nege?"

Wanneer jy lewe uit ondankbaarheid, wanneer jy nie erkenning gee aan die goeie gawes wat jy ontvang nie, dan gaan jou lewe agteruit. En hierdie is nie nou maar net 'n pastorale preek wat ek vir jou afsteek nie. In ondankbaarheid is 'n sterk negatiewe krag verskuil wat jou lewe misrabel maak.

Soveel mense leef met 'n diepe ongelukkigheid en sien nie raak die goeie dinge wat hulle elke dag ontvang nie. Hulle kla oor dit wat hulle nie het nie, maar is nie dankbaar vir dit wat hulle wel het nie. Natuurlik moet dit hulle beïnvloed op 'n sielkundige vlak en moet dit deurspoel na hul hele lewe. Moenie by die tafel van ontevredenheid gaan aansit nie. Weerhou jou daarvan om te kla oor allerhande dinge en mense wat jou onvergenoegd maak.

'n Gekla en ontevredenheid bring nie voorspoed nie.

Dankbaarheid maak jou lewe en wese oop om die genadegawes raak te sien wat jy ontvang. Dit maak van jou 'n gelukkiger mens, dit maak van jou 'n positiewe mens. Dankbaarheid maak dat mense in kontak met jou wil kom, met jou besigheid wil doen. Dankbaarheid bou jou karakter. Dankbaarheid maak jou geloof sterker.

Met dankbaarheid sien jy die goeie raak, leer jy om te fokus op die beter en positiewe dinge. Ondankbaarheid daarteen laat jou fokus op die negatiewe en die slegte.

In dankbaarheid is 'n sterk positiewe krag wat jou lewe dieper, ryker en meer sinvol maak.

Ek lees dat twee sielkundiges van die Michael McCollough, van die Southern Methodist University in Dallas in Texas, en Robert Emmons van die University of California, 'n studie oor dankbaarheid gedoen het. Die resultate van die studie dui aan dat daagliks oefeninge in dankbaarheid tot groter vlakke van waaksamheid, entoesiasme, determinasie, optimisme en energie lei. In die ondersoek het dit ook geblyk dat die 'dankbaarheids-groep' in die ondersoek minder depressie en stres ervaar het, meer gereeld geoefen en groter vordering gemaak het om hul persoonlike doelwitte te bereik. Dit was Wallace D. Wattles wat baie jare terug al gesê het dat dankbaarheid jou in harmonie bring met die goeie in elke ding, en die goeie in elke ding sal dan nader na jou toe beweeg. Dankbaarheid - 'n keuse wat jy kan maak.

**"Die moeilikste rekenkunde om te bemeester, is om te leer om jou seëninge te tel."**

- Eric Hoffer

**Springbok Superspar  
Waarde vir sent in jou  
mandjie elke keer...  
Kwaliteit.**

# V e l d g i d z

(prof.R.Verhoeven)

## BOLPLANTE

Namakwaland is vir die grootste gedeelte van die jaar 'n droë, warm gebied wat leweloos vir die oningesigte voorkom, maar vroeg in die lente word die droë vlaktes omskep in 'n kaleidoskoop van blomkleure. Die plante wat vir die skouspel verantwoordelik is, is efemere. Dit is plante wat hul lewensiklus in 'n kort periode voltooi en saad produseer wat dormant bly tot volgende jaar. Baie van die plante is van die familie Asteraceae (daisies). 'n Ander groep plante wat tot die skouspel bydra, is die geofiete. Dit is plante wat oorleef deur ondergrondse opbergingsorgane soos 'n bol, gerokte knol, wortelstok of knol. Die primêre funksie van die ondergrondse orgaan is om voedingstowwe en vog op te berg vir seisoenale groei en as sulks die oorlewing van die spesie te verseker. Gesamentlik word na geofiete as bolplante verwys, ongeag of dit 'n plant met 'n bol, gerokte knol, wortelstok of knol is. Die derde groep plante wat tot die vroeë lente skouspel bydra is die sukkulente wat bestand is teen droogte en hitte. Die plante blom en produseer saad, maar sterf nie af nie. Die plante is aangepas om in droë, warm toestande te oorleef.

Namakwaland het 'n flora van ongeveer 3 000 spesies wat in 648 genera en 107 families voorkom. As 'n mens die aantal spesies wat in Namakwaland voorkom, vergelyk met dieselfde grootte winterreënval woestyne in Amerika, Noord-Afrika en die Midde-Ooste, het Namakwaland vier maal meer spesies. Die families met die meeste spesies wat in Namakwaland voorkom, is die Asteraceae (daisies) en Mesembryanthemaceae (vygies). Namakwaland is bekend vir sy sukkulente plante, maar vir 'n droë gebied, is dit ook ryk aan bolplante. Daar kom ongeveer 480 spesies voor en die enigste plek waar meer bolplante voorkom, is die Kaapse Flora. Goud en diamante kom uit die grond, maar die regte Suid-Afrikaanse juwele is die bolplante wat elke jaar blom. Bolplante kom oral in Namakwaland voor (veral in Namakwaland Renosterveld, Kamiesberg Fynbos, Namakwaland Gebroke Veld), selfs in die droë Richtersveld. Baie behoort nou te blom. U sal van hulle ken, so kyk uit vir: aandblomme, blougif, bobbejaantjies, kalossies, kameemies, kalkoentjies, meidestert, raap, spinnekopblommetjie, sterretjies, suring, tjienerentjies, uintjies.

Die meeste bolplante blom in die winter en lente wanneer daar voldoende vog is en dit ook nie te warm is nie. Daar is egter bolplante wat in die somer blom. Hulle is baie kleurvol en die blomme verskyn voor die blare, bv. *Gethyllis ciliaris* (kukumakranka), *Brunsvigia* (Maartblom/kandelaar), *Haemanthus* (Maartblom/skeerkwas/April fool), *Boophone haemanthoides* (kwasslelie/gifbol). Al die genera behoort tot die familie Amaryllidaceae. Daar is verskillende terme wat verwys na die verskynsel van blare en blomme wat op verskillende tye ontwikkel: Plant blom eers en dan ontwikkel blare – histerant (hysteranthous). Blare ontwikkel voor die blomme – proterant (proteranthous). Blomme en blare verskyn saam – sinant (synanthous). Ander terme wat u in literatuur oor bolplante sal teekom is: Trekwortels (contractile roots) – Die wortels krimp en trek die bol tot 'n spesifieke diepte in die grond. Die wortels is dikker as ander en vertoon ook gerimpeld. Bol (bulb) – Die bekendste bol is waarskynlik die ui (*Allium*). 'n Bol bestaan uit 'n gedronge stingel wat deur vlesige blaarbasisse omring word. Gerokte knol (corm) – Dit is 'n gedronge (saamgepersde) stingel met duidelike litte en knope wat regop (orthotropies) groei. Knol word omring deur skubagtige blare. Nuwe knolle kom bo voor met dooie knol onder. Kom voor by *Gladiolus*. Wortelstok (rhizome) – 'n Gespesialiseerde stingel wat horisontaal groei. Kom voor by *Agapanthus*, *Canna*.

Knol (tuber) – Bekende voorbeeld is aartappel. Vergrote stingel waarop "ogies" (okselknop) voorkom wat kan uitloop. Daar is ook wortelknolle bv. by *Dahlia* en patat.



## Natuur is baas op die Ceres plaas

Die Ceres-vallei is nie verniet na die Romeinse godin van vrugbaarheid genoem nie. Hier is nog baie om te sien, doen en proe waarvan reisbrosjures nie vertel nie.

Een so 'n plek, naby Wolseley, is Waverley Hills. Dié plaas, aan die voet van die Witzenberge, doen tans pionierswerk met organiese wynverbouing.

Die ontvangs voor die reuse-kaggel in die proelokaal is sommer dadelik geil.

Kobus du Toit, eienaar van die landgoed, en die wynmaker Johan Delpert vertel die leek hier graag meer oor "organiese wyn".

Geen gif word as onkruiddoder gebruik nie. "Ons spit glad nie eens onkruid uit nie. Ons versmoor dit met grondbedekking," het Delpert verduidelik.

Tuinafval, eendmis en erdwurmpiepiepie word ook ingespan, moet jy dan hoor. Régtig?

'n Erdwurmplaas is naby die wingerd opgerig – duisende gelukkige wurms baljaar in ou buitebande vol klam grond. Die stikstof-ryke vloeistof wat onder uitloop, word geleei na die waterbron waarmee die wingerd besproei word.

Die plaaslike munisipaliteit se tuinafval word op Waverley Hills gestort en kunsmis word daarvan gemaak.

Lieweheersbesies word teen witluis ingespan. Slakbeheer word deur 'n lawaaierige span wit eende gedoen.

Die eende se posbeskrywing sluit plaagbeheer én bemesting in – die mis word in die wingerd ingespit

As deel van die biodiversiteit-wyninitiatief word die plaas jaarliks geoudit en moet dit aan Societe Generale de Surveillance-standaarde voldoen.

As 'n wyn daarop aanspraak maak dat dit organies is, moet dit dié etiket hê. Met organiese wynbou sien jy hoe die fauna en flora terugkom. Eers die skoenlappers, en dan voëls en ander diere. Op 'n stap tog deur die wingerd sien 'n mens ook 'n magdom fisante en ander voëls, en selfs muishonde.

Die eko-sentrum en kweekery

Vyftien Suid-Afrikaanse wynplase het al biodiversiteit-wyninitiatief-kampioenstatus behaal. Waverley Hills is die eerste organiese produsent wat dit kon vermag.

'n Verskeidenheid fynbos en renosterveld word hier bewaar. Van die plante word op die plaas gekweek en later herplant.

Die man agter die fynbosverbouing, Johan van Blijon, staan aan die stuur van die Witzenberg-ekosentrum. Sedert 2009, met die hulp van Cape Nature en die Kaapse Wynland-munisipaliteit, reël hulle saam met die plaaslike gemeenskap verskeie projekte. Deur die Green Fingers-initiatief, wat deur die ekosentrum aangebied word, word met sewe laerskole gewerk wat as deel van hul wetenskap-leerplan vleiland-monitoring en rehabilitasie doen. Op 26 September gaan die kinders 'n voorlegging oor hul rivier se fauna en flora doen. Varswater-ekoloë kom hulle beoordeel. Die twee staproetes (een onder 3 km en die ander 7,2 km) op Waverley Hills is ideaal vir beginners. Ná 'n stewige plaasontbyt van Fina en haar span in die restaurant, sal jy ook nie vir veel meer kans sien nie.

Dit is 'n bonus as jy Van Blijon kan oorreed om jou toergids na die medisinale tuin teen die berghang te wees.

Daar is 'n groot verskeidenheid inheemse en endemiese medisinale plante. Van kattekruid (*Ballota africana*) tot kankerbos (*Lessertia frutescens*), tradisionele veldkos soos bloubekbessie (*Diospyros glabra*) en skilpadbessies (*Mundia spinosa*) word hier aangetref.

**BlyplekStilte**, sterre, paddatjies wat kwaak, vissies wat spring. Private dubbelverdieping-houthutte langs 'n groot plaasdam is teen billike tariewe reg oorkant Waverley beskikbaar.

Arum Lily Cottages het al die B's wat jy begeer – luukse beddens, massiewe baddens met berg-uitsigte, braaigerewe op die dek en bootjies as jy op die water wil vaar.

**Hoe om daar te kom** Kapenaars weet baie paaie lei na die Ceres-omgewing. Jy sal nie verdwaal as jy die N1 Paarl toe vat nie. Kies die stadige opsie as jy tyd het. Sit die GPS af en volg die mooi Bains Kloof-pas op die R303 na Wellington. Dit is nie so 'n pappa-pas soos die Swartberg nie, maar hoog genoeg met skerp genoeg haarnaalddraaie om te sorg vir 'n 30 km-witkneukeleffek om die stuurwiel. Moenie soos 'n bangbroek musiek hard luister en senuagtig saam neurie nie.

Waverley Hills, Wolseley: Kelder 0 023 231 0002, Restaurant 0 072 890 4373, info@waverleyhills.co.za, www.waverleyhills.co.za.

# Gemeenskapsuitreik

## Cansa Relay for Life Aggeney's

I would like to know if you will be able to sponsor / donate towards our Relay For Life (cansa) event, that we are in the process of planning. Planned date is 31/03/2012. Anything that you feel you could donate towards a little town, Aggeney's in Boesmanland, will be greatly appreciated.

Our aim is to raise R110 000 for Canca, a huge target for a small town of 2500 residents.

Would you like to donate a weekend away for our Relay For Life auction on the 5th of November 2011. Please add your history to add to the value of the gift that we will be auctioning.

You can Contact our Cansa office in Springbok, should you want to know more about our event. [eswartbooi@cansa.org.za](mailto:eswartbooi@cansa.org.za)

donations can be send to: A Queck , P.O. Box 282 , Aggeney's ,8893



## Huis Namakwaland Springbok

Die bejaardes is gedurig besig om te brei - selfs vir behoefteige en gestremde kindertjies en ons kan nie voorbly met die wol nie. Oorskietmateriaal is ook welkom. Hulle doen laslappiewerk daarmee en een tannie maak rokke vir poppe, met oorskiet van trourok en ander materiaal.

**027 7122451**

Baie dankie byvoorbaat vir moontlike bydraes. (Ronel Whiting)

# STOP AIDS

Oh, nothing. Just babysitting...



### BANKROTSKAP - waar dit alles begin het

"Dit het alles in 1961 begin toe die geldstelsel van ponde na rande verander het, en my oortrokke rekeninge verdubbel het. Ek was net besig om daaraan gewoon te raak, toe bring hulle kilogramme in die plek van ponde en onse, en my oes verminder met die helfte. Toe verander hulle die reënval van duime na millimeter, en ons het sedert daardie tyd nog nie weer 'n duim reën gehad nie. Wat doen hulle toe? Bring 'n ding genaamd Celsius en die temperatuur daal met twintig grade. Geen wonder my mielies wil nie groei nie."

Asof dit nie genoeg was nie, verander hulle grond, van morge na hektaar, en my plaas se grootte verminder met die helfte van wat ek oorspronklik geërf het. Dit is toe dat ek besluit om die plaas te verkoop. En glo my. Ek het pas my plaas in die mark gesit, toe verander hulle myle na kilometer. Nou is my plaas so vêr uit die dorp, dat niemand daarin belang stel nie!"

Koos van der Merwe

The poor, the unsuccessful, the unhappy and the unhealthy are the ones who use the word tomorrow the most.

~Robert Kiyosaki

☺☺☺ Van der Merwe gaan strand toe op 'n heerlike sonskyndag. Daar aangekom sien hy 'n baie mooi meisie wat lê en sonbrand. Hy gooi sy handdoek langs haar oop en besluit om eers te gaan lyf natmaak, voor hy ook bietjie gaan sonbrand. Die see was bietjie rof en toe die tweede brander hom onderstebo dompel, verloor hy sy swembroek. Hy dobber vir ongeveer 15 minute in die water rond toe daar 'n paar jongseuns ook kom lyf natmaak. Hy vra toe of hulle nie vir hom 'n handdoek of ietsie kan bring om hom toe te maak, sodat hy uit die see kan klim nie. Een van die jong seuns bring toe vir hom 'n emmertjie wat op die strand gelê het. Hy sit toe die emmertjie voor waar dit saakmaak en gaan om sy handdoek te kry om 'n ander baaibroek te gaan haal. Toe hy by sy handdoek kom, holoor hy so uit die buik van

### BEKOSTIGBARE HUISVESTING

Die NG Kerk beskik oor twee huise vir pasiënte en hulle families - tydens hospitalisasie en ander doktersbesoeke, maar selfs ook tydens ander besoeke aan die stad. Besprekings kan gedaan word by:  
**NG Kerk Oornaghuis:** Lincolnstraat, Hoheizen/Welgemoed **021 913 3733**

**Kerkhuis Hanna Hopkins:** Trillweg 49, Observatory  
**021 448 7301**

"If and When were planted, and Nothing grew."

## Tuna Smeer

250 ml tuna in olie  
60 ml margarien  
15 ml kappertjesade (capers)  
4 repies ansjovis  
1 tamatie  
Blaarslaai  
swart peper



1. Meng alles behalwe tamatie & blaarslaai saam in voedselverwerker tot romerig.
2. Smeer oor altwee kante van Franse Baguette rol wat gehalveer is.
3. Sit so drie skywe tamatie op die een helfte.
4. Geur met swart peper.
5. Plaas blaarslaai bo-oor tamatie skywe.
6. Vou broodtjie toe en geniet saam met heerlike koppie tee.

## Vernietigende visse 'so groot soos speenvarke'

Die meeste van Suid-Afrika se groot riviere is vermoedelik reeds besmet met Chinese graskarp en ander uitheemse visspesies wat groot skade aanrig.

Die Chinese graskarp, wat hele ekostelsels binne enkele jare kan vernietig, is reeds in die hele Vaalrivierstelsel gevestig. Die Vaal-, Bloemhof- en Sterkfonteindam wemel glo van dié vis.

'n Chinese graskarp van byna 43 kg is glo enkele maande gelede in die Sterkfonteindam in die Drakensberg gevang.

Talle hengelaars en besorgde natuurliefhebbers het *Beeld* gister en eergister gebel nadat hulle 'n berig gelees het oor 'n man wat vasgetrek is omdat hy na bewering in Chinese graskarp handel gedryf en dit in 'n dam buite Middelburg losgelaat het.

Gordon O'Brien, dosent en navorser aan die skool vir omgewingswetenskappe en ontwikkeling aan die Noordwes-Universiteit, het gister gesê 80% van Suid-Afrika se riviere word erg bedrieg deur onder meer uitheemse visspesies.

Die Oranjerivier is vermoedelik ook al besmet, het hy gesê.

Volgens Jan Knoetze van Alberton is die Chinese graskarpe wat hy in die Vaal-, Sterkfontein- en Potchefstroomdam gesien het so groot soos speenvarke.

Paul Bester van Florida, Roodepoort, het gesê hy het baie jare geelvis in die Vaaldam gevang totdat onlangs toe hy net Chinese graskarpe uitgetrek het.

"Natuurbewaring sal moet ingryp. Dié goed gaan die hele rivierstelsel opvreet. Dit is reeds 'n ekologiese ramp."

Francois Roux, akwatiese wetenskaplike van die Mpumalanga-Toerisme-en-Parke-agentskap (MTPA), het vroeër gesê dié vis vernietig hele ekostelsels en verander dit in modderslote. Die MTPA reguleer die gebruik van steriele Chinese graskarp as 'n bio-agent en reik permitte daarvoor uit.

Gert Steyn, deeltydse dosent aan die Universiteit van Johannesburg en eienaar van Aquatic Weed Control, het gesê hy het die eerste steriele Chinese graskarp in die laat 1980's vir biobeherr gegetel om toegegroeide besproeiingsdamme skoon te vreet. Hy teel dié vis nog op versoek.

O'Brien het gesê hy vermoed die Chinese graskarp het in die rivierstelsels beland omdat mense vis wat nie steriel is nie in die hande gekry en versprei het.

## RAAI-RAAI

As jy jou vrou en die hond per ongeluk in die garage oopsluit, raai wie gaan die blyste wees om jou sien wanneer jy die deur oopsluit!

# Kletzkolom

**Vir bydraes aan die briewekolom: stuur asb. aan :**  
**[houthoop@telkomsa.net](mailto:houthoop@telkomsa.net).**

Die redaksie ondersteun nie noodwendig die opinies van bydraes gelewer nie.

Ons was die afgelope week in Springbok en wat 'n aangename verrassing het ons nie Vrydag na die reën gekry nie, toe die gate in die pad toegegoot is nie.

Saterdag was dit chaoties besig in die strate, maar Sondagoggend toe ons uitgaan was die strate pragtig skoon. Wat 'n verskil en sigbare verbetering!! Baie dankie aan alle betrokkenes.

Vriendelike groete.

Bernie

Hi Veronica,

Ek moet jou gelukwens! EN BIEG dat ek vandag, vir die eerste regtig na Namakwa Kletz gaan kyk en LEES het.

Wat 'n interessante, unieke koerant! PROPVOL al die nodige inligting! Geen wonder almal klets daaroor nie ☺

Baie sukses voorentoe vir jou!

Groete, Elretha

Ek wil graag 'n vriendelike versoek aan u rig om die gemeenskap daar buite te vra om nie rommel langs ons paaie te strooi nie.

Ons het die laaste tyd baie negatiewe terugvoer gekry van toeriste wat ongelukkig is met die Rommel wat orals langs ons paaie lê. Wat hulle nog meer frustreer is dat dit huis daar is waar hulle veilig langs die pad kan stop en foto's neem. Dit sal hoog op prys gestel word as alle inwoners wat Rommel vervoer tog seker sal maak dat hulle nie hul swartsakke of houers met Rommel langs die paaie verloor nie. Nie net benadeel dit die natuur negatief nie maar dit ontsier ook ons pragtige omgewing en skep 'n negatiewe indruk onder toeriste wat ons area besoek. En ons weet tog immers self hoe belangrik Toerisme is vir die ekonomiese welvaart van ons streek asook vir werkskepping. Ongelukkig sal geeneen van dit moontlik wees as daar nie toeristee is wat ons streek besoek nie...

Ons streek Namakwa is bekend vir sy mooi mense, sy mooi sêgoed, sy mooi kultuur, kom ons hou sy natuur ook so!!

Byvoorbaat dank  
Springbok Toerisme Forum

Moet eers vertel wat ek Vrydag oorgekom het....

Vrydag val ek 4:30 uit en kry 'n geleenthed tot by my man. Daar moet ek wag vir 5:10 voordat ons kan ry. Sit en kyk ek maar die voertuie wat verbykom. Skielik hoor ek iemand wat baie vinnig nader gehardloop kom. Dog dis dalk my kind, maar dis toe 'n vreemde jongetjie. Rooi wange en tranerige oë. Haai mens, ek kry hom skoon jammer. Skuins voor my kom stop hy (gelukkig darem met sy "behindness" na my) en draai sy kraan oop. Dadelik besef vanwaar die trane in sy oë gekom het... Sy water moes al hoog opgestoot het. Seker die, dat hy my nie kon sien nie.

Dink toe – sal ek die "hooter" druk, maar sê nou sy water stop? Ai, blaasinfeksie is darem nie lekker nie. Sal ek vir hom sê soutwater gaan die draad laat roes, maar dan gaan ek weer vir sy part ook skaam kry. Sal ek maar steeds die karre in die pad kyk – al is dit nou via die kant waar hy verby geloop het?

Toe sit ek maar standbeeldstil by die venster en uitstaar. Meneer het met 'n witter gesig en "droë oë" by my verbygeloop en ewe non chalant in sy wit Uno geklim en weggyery.

Ek weet nie wie die verligste was, dat die leë blaas kon wegry nie.

(W- Springbok )

**Life is 10% what happens to you and 90% how you react to it.**

# Classifieds / Klein Advertensies

Anita's Tavern

(Restaurant)

**Port Nolloth**

Besprekings ☎ 0828476782

**Helpmekaar  
Winkel**

Komaggas

(Hoofstraat)

Kom loer wat ons u bied.

☎ 0278211906

Tot u diens!

**KUNS / ART**  
Madelein Grobelaar  
**Klasse/ Lessons**

☎ 0836361377



**Namakwa  
Fietswinkel**

Hopley sentrum, langs  
ABSA

☎ 0277181472



**Namakwa Chalets**

☎ 02771 81738 /

0795118560

Mariëtte Coetze



**Framers**

**Studio**

**Springbok**



0277122246

Snuisterye / Rame

/ Koffie /

Goeie geselskap!



**HerbaZone**

☎ 082 868 5701

Hestelle

Engelbrecht

sarrisam@telkomsa.net

**Kruie  
Produkte**

**Cultures Restauran'**

Kleinzee

☎ 0737774224

EAT TOGETHER



FAMILY MEALS MATTER!

**Urenes  
Home Accessories  
Kleinzee**

☎ Irene Bowers : 0768854326

Handgemaakte toiletstelle, gordyne,  
bindings, kussings,  
mandjies, spieëls, lampskerms,  
kerse ens.

**Adverteer d.m.v.**

**Radio Nfm 98.1**

☎ 0277441100 / ⓐ :

nfm98.1@gmail.com

☺KENNER

Die bejaarde egpaar het voor die TV gesit en die man het heen en weer geskakel tussen die pornografie-kanaal en 'n visvang-program. Uiteindelik kon sy vrou haar geduld nie langer beteuel nie. "Los dit om vaders naam op die porno-kanaal.

Jy weet mos alles van visvang af!"



Die Here het  
'n droom vir  
jou lewe!



**Hondeklipbaai**

**The Villain**

**Art / Skilderye**

☎ 0728026945

Namakwalandse blomme /  
donkiekarre



**Heerlike etes!**

Oom Koos & tannie Anna  
Coetze

**Kleinzee Gholfklub**

☎ 0823269081

**AUPAIR Holland  
families**

[www.biancasapairs.co.za](http://www.biancasapairs.co.za)

Contact Elretha ☎

028 754 1721 / 079 880 3656

for telephonic interview

# NDFT Daisy ½ Marathon

**DATUM:**  
**SATERDAG,**  
**03 SEPTEMBER 2011**

**PLEK:**  
**SPRINGBOK**  
**SPORTSGRONDE**

**TYD:**  
**07HOO**

Reesies sluit in:  
\* 21.1km  
\* 10km  
\* 5km SPAR Fun Run

(027) 7181060 of 083 503 1444

[www.daisymarathon.com](http://www.daisymarathon.com)



## Hanlie Thiart

### Spyseniers

SPRINGBOK

☎ 0277121765

0828299156

Alle tuisgebak /  
troues/spitbraaie/werksfunkies /  
onthale

Jessica @ Seeff

Eiendomme

☎ 02771 23168



**Seeff**  
**Eiendomme**  
**June Klasse**  
☎ 0793568531

### Droom u van 'n huisie by die see?►

Laat u droom waar word. Ons kan u help.  
Finansiering kan gereel word.

Kontak my te alle tye vir navrae.

Hilda – Seeff Eiendomme

(McDougallsbaai, Port Nolloth)

☎: 084 856 8024

Kantoor: 027 851 7685

Huis: 027 851 8775



**Seeff**  
**Eiendomme / Properties**  
**Springbok**  
**Elzette du Toit**  
☎ 027 712 3168 /  
082 884 3377

**SEA Eiendomme**

**Springbok**

**Gert Stone**

☎ 0277182272 /  
0832255441



## GrootSkrik!

We opened a brand new, prime spot accommodation in Hondeklipbaai. Full sea view, inside braai and fire place, and the best taste in interior.

☎ Ina Vosloo for bookings on GrootSkrik.

0722192452



## Metal & Automation Specialist

Okiep

☎ Peter Joseph  
0847200426



## Korttermyn

### Versekerings

Vergelyk gratis

kwotasie met bestaande  
versekerings.

**Wat kan u verloor?**

**Leon Smith**



☎: 051 436 3512 / ☎: 083 747  
8709

✉ leon@bsib.co.za

Website: [www.bsib.co.za](http://www.bsib.co.za)

Brider Smith Insurance Brokers T/A

BSIB (CC). Reg. No. 2010/07162/23

Authorized Financial Services Provider  
License No.42031

Being defeated is often a temporary condition. Giving up is what makes it permanent.



## PAUL

Melkbosheuwel is die standplaas van die LangReniere. Hulle dra hierdie bynaam, omdat hulle oupa Renier 'n besondere lang man was. Die LangReniere is alom bekend vir hul fyn humorsin en hulle is baas storievertellers. Paul was die enigste seun van wyle oom Pieter en ant Katrina en is op 11 Julie 1948 op Melkbosheuwel gebore. Saam met sy vier susters het hy hier grootgeword en was hy oom Pieter se regter-hand, want boerdery was in sy bloed. Toe die nare skooldag aanbreek, is sy vreug-de vir 'n paar jaar gesteel, want skool-gaan was nie vir onse Paul nie. Hy het 1956 saam met my jonger broer, Koos, op Wallekraal in die skool gekom en hulle het saam agter die buitetoilette oor die verlange na hul ouerhuis gehuil. Paul se twee ouer susters kon hom egter nooit oortuig hoekom hy moes skoolgaan nie, want agterop die perdekar was sy oë op Melkbosheuwel vasgenaai tot hy nie meer die lang bloekombome kon sien nie.

Broer Koos en Paul was maatjies en hulle paaie het na skool geskei, maar hy het altyd na Paul se welstand verneem. Toe hy sy maat se doodstyding kry, het hy lank stilgebly en toe gesê: "As ek aan iemand dink wat hartseer is, dink ek aan Paul as tienjarige seuntjie langs sy pa se graf, want hy was ontoobaar."

Oom Sarel LangRenier, sy oom, wat ook op Melkbosheuwel gewoon het, het die rol van sy vader oorgeneem en gesorg dat hulle kinders by die skool kom. Dis ook oom Sarel wat van kleinsaf vir hom Paul genoem het, ('n karrienaam) want hy is eintlik na sy ma se vader, Izak Abraham, vernoem. Oom Sarel was die vaderfiguur vir hulle vyf kinders. Vir hom was Paul ook die seun wat hy graag sou wou hê. Paul het na 16 die skool verlaat en voltyds op hulle familieplaas kom boer. Hy het altyd skertsend verwys na sy harde baas, maar hy was slaafs gehoorsaam aan sy mentor onder wie hy grootgeword het.

Hy was van sy dag af 'n eenkantmens. Hy het hom hart en siel in sy boerdery uitgeleef en nooit na die glanswêreld daarbuite verlang nie. Melkbosheuwel was die spil waarom sy hele lewe van 63 gedraai het. Hy en sy skaaphond, Niekie, was die laaste tyd onafskeidbaar en sy diere het hom die vreugde gegee wat 'n mens nie kon vul nie.

Toe Paul siek word, het hy, stil soos hy was, sy siekte alleen gedra en dit net met sy susters gedeel. Ons glo hy het geweet wat hy makeer het, want hy het hardnekkig 'n dokter se hulp geweier. As hy sou sterf, sou sy wens wees dat dit op Melkbosheuwel moes wees. Ons wat hom geken het, het geweet jy kon altyd op sy nommer druk as basaartyd naderkom. As ons biduur hou, het hy net weggebleb as dit bokwerktyd was. Daarom was dit vreemd toe hy nie ons laaste biduur bygewoon het nie. Wat ons nie besef het nie, was dat hy reeds dodelik siek was.

As ons hierdie jaar (DV) ons wyksbasaar hou, sal ons hom agter die vleistafel mis. Ons Wallekraalwyk het swaar op hom geleun, omdat hy vir baie jare die jongste man in ons wyk was, maar nou het hy ons vooruitgegaan.

So stil en eensaam soos hy geleef het, het hy ons ook op 28 Julie 2011 verlaat. Ons groet vir Paul met leedwese en salueer die laaste bastion van Melkbosheuwel.

(Gert (Sarrisam) Engelbrecht)

## Ons kinders is eintlik maar net klein "spaarvarkies"

Dis hang van ons af hoe "vol" of hoe "leeg" hy of sy is. Wat jy in jou varkie goo, is wat jy gaan uitkry. Nie 'n sent meer of minder nie. Onthou, al die liefde en aandag wat ons nou in ons varkie belê, gaan eendag weer terug kom na ons toe. Vandag is jy 'n volwassene en jou kind dalk op doeke en sonder tandé. Môre is jou kind 'n volwassene, en jy op doeke en sonder tandé! Hoe jou kind jou dàn gaan behandel, hang alles af van hoe jy hom nou behandel. 'n Geskenkie, sakgeld of 'n lekkertjie bring blydskap vir 'n halfuur, dan is dit verby. Dit sal nooit die plek kan vervang van 'n geselsie op Pappa se skoot nie. 'n Drukkie van Mamma as jy hom/haar wakker maak in dieoggend en sê, "word nou wakker my liefeling kind, ek verlang na jou". Daar word gesê dat seer mense maak seer. Meer as 85% van emosionele uitgeputte gevalle is omdat die persoon seergekry het in sy kinderjare. Daardie seer kan net gesond word as dit behandel word met die onvooraardelike liefde wat Jesus vir ons het. Gee baie liefde, wees vriendelik, wees hulpvaardig, benader 'n probleem met rustigheid en vrede, maak seker jy wys selfbeheersing en geduld wanner ditkom by jou kinders wat droogmaak.

Dis hoe hul leer om die challenges in hul lewe te hanteer,.... deur jou voorbeeld van hoe jy dit hanteer. Gooi die regte geldjies in jou kindjie of groot volwasse kinders se spaarvarkie. Tye verander, mense verander, maar jy sal altyd die ouer bly. Weet ook net verseker dat God nooit verander nie. God is liefde en Hy bly liefde....vir altyd!

## Preekbeurte NG Kerk Grootmist

Sondag 4 September 2011 om 10:00

Almal word hartlik uitgenooi om die geleentheid by te woon.

Ds Tallie van den Heever gaan op **Sondag 18 September 'n Nagmaaldiens** hou by die Grootmist Kerk. Dit sal **ook om 10:00** dieoggend wees. Almal is baie welkom.

### Trix Coetzee, Kleinzee

Ons dink aan Trix en Martin in hierdie tyd.

Trix is gediagnoseer met kolonkanker. Ons dra hulle op in gebede.

Sandveld Gemeenskap & NG Kerk Grootmis lidmate

## Omgee Hoekie

Bankrekening

### NG Kerk Grootmist

ENB / FNB

Rek. Nr.58740015847

Takkode: 200906

Verwysing:

### Namakwa Kletz

As jy dalk 'n behoeftet het om aan hierdie klein gemeente 'n skenking te maak, moenie huiwer nie. Fondse sal aangewend word, vir geestelike bediening & instandhouding.

**Of,** lees jy die Kletz gratis en voel jy wil dalk betaal, gebruik dan hierdie rekening no.

Baie dankie!

## Grootmist NG Kerk

### Verjaardagkalender September 2011

12: Marieta Botha

18: Jenny Mostert

26: Chris de Jager

29: Anchen Brand

### Ander

1: Annatjie vd Merwe

2: Dirk Nagel

4: Andrew Mildner

7: Pieter Wepener

11: Shaun vd Watt

Rob Blake

18: Deon Erasmus

20: Suzette de Koker

26: Louis Loock

Chris van Wyk

27 Phia van Dyk

Annette van Dyk

**koek!**

### Hein & Magda

Frylinck

Gelukkig

Huweliksherdenking!

12/9/2011

### Faith is the

bird that

sings when

the dawn is

still dark.

"Love cannot endure

indifference. It needs to

be wanted. Like a lamp, it

needs to be fed out of the

oil of another's heart, or

its flame burns low."

Chance is always powerful. Let your hook be always cast; in the pool where you least expect it, there will be a fish.

# Lekkerleesfees! Lekkerleesfees! **Etosha: Waar die leeuus Afrikaans verstaan**

Hulle sê daar is nie 'n werk wat meer gesog is as die van 'n natuurbewaarder nie. Dis nie heeltemal sonder rede nie, want dis 'n voorreg om op 'n plek te kan werk waar jy heeldag en aldag in die natuur verkeer.

Dit terwyl die meeste ander mense baie moet betaal om net 'n bietjie daarvan teervaar.

Ek was een van daardie bevorregte mense, 'n natuurbewaarder in die Etosha-wildtuin, een van die regte "manne van die panne". Daardie wêreld se mense praat mos nie van Etosha of die wildtuin nie, hulle praat van die naweek "n bietjie panne toe gaan".

Die hoofnatuurbewaarder was 'n man wat geglo het alle natuurbewaarders moet gereeld patrollies te perd doen. Dan moes ons elke maandeinde 'n volledige verslag indien.

Ek kan nie presies onthou hoeveel uur se perdepatrollies verpligtend was nie, maar hier aan die einde van die maand moes ons gewoonlik 'n plan maak om die voorgeskrewe kwota vol te kry.

Die patrollies was soms 'n nagmerrie, veral as jy sou opdrag kry om diggeboste gebied te gaan verken. As jy 'n goede ruiter was, kon dit dalk lekker gewees het, maar ek het nie in daardie klas gevallen nie. Ek het darem redelik goede balans gehad en miskien om daardie rede het ek nooit van 'n perd afgeval nie. Daar was ook die lekker van patrollies, want ek en my perd, Swernoot, wat van poonse afkoms was, het mekaar goed verstaan.

Wanneer ek hom op die vlaktes teuels gegee het, het Swernoot dit net soveel soos ek geniet.

Omdat daar gewoonlik leeuus in die omgewing was, het die jaag-episodes altyd in ooptes plaasgevind waar mens ver kon sien. Dit was ook nie my plan om onder takke deur te jaag en Absalom-Absalom te speel nie.

Moet nou net nie dink ek was bang nie. Ek was mos een van die "manne van die panne" en ons het nie maklik geskrik nie. Ek was, soos hulle sê, net versigtig. So gebeur dit toe dat ek en 'n kollega besluit om 'n patrollie te doen om ons ure "vol te maak". Nie een van ons was al te perd op die Etosha-pan self nie en ons besluit toe om 'n bietjie dieper in die pan te gaan rondry.

Ons het die voertuig met die perde se sleepwaens ver van die pad gelos, op 'n punt iewers tussen Okonjima en Wolfsnes, vir die wat daardie wêreld ken. Daarvandaan is ons te perd die pan in. Dit was nogal 'n ekspedisie, maar baie veilig: As daar enige leeuus op die pan was, sou ons hulle op 'n goede afstand kon sien. Hoewel die rit 'n onbeskryflike ervaring was, wil ek nie daaroor uitwei nie. Hierdie storie gaan oor dit wat ons met die terugkeerervaar het. En wat 'n ervaring was dit nie!

My kollega, Francois, het 'n perd gery wat kort tevore op Grootfontein gekoop is. Omdat die perd 'n lyf gehad het wat baie aan die van 'n renperd herhinner het, is hy July gedoopt. Toe ons uiteindelik weer uit die pan kom en "voet aan wal" sit - dis letterlik hoe dit gevoel het – het Francois gereken ons moet kyk wie's eerste terug by die bakkies.

Die twee perde het ook geweet ons was op pad huis toe en het nie op hulle laat wag nie. Aangesien dit oop vlakte was, het hulle op volle vaart reguit na die bakkies toe koers gekies. 'n Hele ent vorentoe, min of meer op ons pad, was daar 'n groot boom, stoksielalleen op die vlakte. Uit die aard van my belangstelling in bome wou ek sommer so in die verbygaan kyk watter soort dit is. Ons het die perde soontoe gestuur.

July was ietwat vinniger as Swernoot en ek het effens agter geraak. Maar skielik, 'n entjie voor my, het die lyftaal van Francois en sy perd verander. Ek kon sien daar is érens 'n groot skroef los. July het eers links gemik en toe regs en toe weer links. In 'n stadium het dit vir my gelyk of Francois sommer so in die hardloop van die perd gaan afklim.

En toe sien ek hulle. LEEUS!

Die hele Okaukuejo-trop van 24 leeuus het in die skadu van daardie boom gelê en slaap. Daar was nie tyd om te stop of uit te swaai of selfs op te styg nie. Ons was te naby. Francois doen toe al wat daar was om te doen. Hy stuur vir July reg in die middel van daai trop leeuus in sonder om spoed te verminder. Om die slapende leeuus se aandag te trek en hulle te oortuig dat hy eintlik 'n gevvaar is waarmee rekening gehou moet word, begin spreek hy hulle toe so effentjies in tale aan. Kyk, ek het al gelees van die Comanche-Indiane se oorlogskreet en hoe bloedstollend en vreesaanjaand dit is. Maar dis 'n vulletjie teen dit wat daardie dag uit Francois se keel gekom het.

Die leeuus moes seker dink hulle word aangeval deur iets uit 'n ander wereld, want hulle laat spaander in alle rigtings om pad te gee voor die aanstormende skreeuende gedierte. Ongelukkig het 'n paar jong leeuus koers gekies in presies dieselfde rigting waarheen ons oppad was. Ek kon sien July begin die gevvaar loop om hulle in te haal en op hulle te trap.

En net daar verander July se hardloopstyl dramaties. Lewers moes Francois July se "panic button" gedruk het, want hy skakel oor na iets soos 'n kruising tussen 'n volstruis en 'n seeskilpad. Met die agterpote hol hy met alles wat hy het om te probeer wegkom van die leeuus agter hom; met die voorpote roei hy so half in die lug om tog net nie op die leeuus hier voor hom te trap nie. Die jong leeuus gee toe gelukkig pad na weerskante en July kon weer sy voorpote normaal aanwend. Toe hulle grond raak, slaan hy oor na die hardloopstyl van 'n windhond in volle vaart, want sy agterpote kom elke keer hier langs sy ore verby soos hy hom inspan om spoed aan te sit. Dit kan ook wees dat July probeer wegkom het van die gillende ruiter op sy rug, want 'n hele ent ander kant die boom was Francois steeds besig om die leeuus in te lig oor wat hulle behoort te doen en waarheen hulle kon gaan. Ek kon net 'n paar woorde uitmaak en een het vir my na "voertse-e-e-k!" geklink. Die res behoort nie gepubliseer te word nie. Die leeuus het so positief gereageer op sy instruksies, dat 'n mens maar kan sê Etosha se leeuus verstaan Afrikaans. Maar nou moet julle onthou, ek kom nog agterna, met Swernoot steeds salig onbewus van die drama, "happy go lucky" oppad bakkie toe. Die volgende oomblik is ons tussen die leeuus.

Swernoot sien hulle en hoor hulle en ruik hulle en ek dink hy het hulle gevoel ook. Kyk, ek was nie 'n kenner van perde nie en het nie geweet perde het Turbo Boost nie. Toe ons so mooi tussen die leeuus is en Swernoot kom skielik agter hier is nou groot fout ... toe skop sy Turbo in.

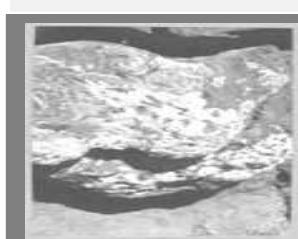
Toe ons onder die boom uitkom, toe sit ek heel agter op sy kruis en klou soos 'n klein bobbejaantjie aan sy ma soos wat Swernoot onder my uitgehardloop het. Maar ek het my pad kon terugklou tot in die saal. Kort daarna is ons verby Francois en July, volspoed plus 81%.

My sleepwa se agterklap was gelukkig reeds laat sak. Die klap se rendel het gereeld losgeskud en ek het dit altyd met 'n tou vasgemaak sodat dit nie moes oopval nie. Gewoonlik het ons maar gesukkel om die perde in die sleepwa te kry, maar die slag het Swernoot sommer self daar gaan skuiling soek. Met die intrapslag vat hy die tou so in sy bek en trek daardie klap agter hom toe, so groot het hy geskrik.

Die kante van die sleepwa was van plank, en aan die een kant was daar 'n gat waar 'n kwas uitgeval het. Toe ek die tou vasgemaak het, stap ek agter toe om die rendel in te skuif en ek sien 'n beweging by die gat.

Toe ek deur die gat kyk, kyk ek in Swernoot se oog vas. Hy was besig om met een oog uit te loer waar die leeuus was .... Francois-hulle het eers 'n rukkie later daar opgedaan. Ek kan onomwonne sê dat niemand nog so vinnig beweeg het op 'n perd se rug soos ek daardie dag nie.

Ek het later die saal met water en seep gewas, maar dit was terperntyn wat uiteindelik die reuk verwyder het. Perde se sweet ruik heeltemal anders - nogal sleg - as hulle geskrik het. En eers veel later het dit my bygeval dat ek nooit gekyk het watter boom daardie was nie. Piet Grobler



## Foto-kompetisie: KPS

### Kleinzee Primère Skool

1ste: Annerie Smith

2de: Zilda Gagiano

3de: Robyn Cloete

Baie geluk!

# Namakwa Boerdery

## Turksvye - veeldoelig en nuttig

Turksvye is 'n bekende, maar baie onderwaardeerde gewas. Dit kan dalk die moeite word wees om deur 'n ander bril na hierdie interessante gewas te kyk.

Die eerste turksvye is meer as 350 jaar gelede die land ingebring, terwyl die doringlose "Burbank" tipes gedurende 1914 die land ingevoer is. Die turksvye met lang dorings op die blaaie is 'n verlaarde onkruid en slegs die doringlose tipes mag geplant word. Tradisioneel word die turksvy gesien as 'n vars vrug in seisoen en die nat blare as droogtevoer vir vee gedurende die swaarkry-tye.

Nuwe inligting en navorsing toon, dat daar heelwat aanwendingsmoontlikhede vir die gewas is. In Mexiko word die jong blaaie se dorings afgeskraap en gebruik as groente en in slaai. Die dis staan bekend as "Nopalitos". Die vrugte word as vars vrug bemark, maar kan ook verwerk word tot konfyt en stroop. Dit kan ook ingelê, versuikerd of gedroog word. Die sade bevat olie (hoewel aan die lae kant) wat voldoen aan die gesondheidsmark se vereistes. Die plaaslike bevolking van die Oos-Kaap brou 'n bier van die vrug deur gebruik te maak van 'n gis wat spesifiek oor die jare vir hierdie doel deur hulle ontwikkel is.

"Cochenille" - 'n bekende insek en 'n pes in turksvyboorde - word ook gebruik om rooi kleurstof mee te vervaardig. Die plant het ook 'n medisinale waarde wat ontgin kan word. Dit word onder andere as 'n raad teen "babalaas" gebruik. In teenstelling hiermee, kan witblits ook van die vrugte gestook word (natuurlik slegs vir die met die nodige permit).

Gemaalde en gedroogde turksvyblaai, wat as gedeeltelike vervanging vir lusern in veevoermengsels ingesluit is, het belowende resultate gelewer.

### Droogte-verdraagsaamheid

Die plant is by uitstek 'n droogte-verdraagsame plant, wat met sy relatiewe vlak, horisontaal verspreide wortelstelsel selfs ligte reënneerslae effektief kan benut. Navorsing het getoon dat die plant reënwortels ontwikkel binne die eerste uur vandat die grond benat is, na afloop van 'n droë periode. Hierdie wortels groei teen 5 mm tot 6 mm per dag vir drie dae. Watertoediening van 11 mm was voldoende om blaaie wat dubbel gevou was as gevolg van vogstremming, weer op te vul met vog. Die gewas het dus die vermoë om met sy unieke wortelstelsel ligte reënbuie te benut, waaruit ander plante geen voordeel sal trek nie.

### Variëteite, groeiwyse en plantdigtheid

Meer as 40 erkende doringlose turksvy-variëteite en -tipes kom in Suid-Afrika voor. Hulle kan varieer in vrugkleur van persrooi na geel en groen, met skakerings tussenin. Verskille kan ook waargeneem word in bladkleur, vorm en groeiwyse van die bos, grootblad, kandelaar en tussenin tipes.

Hierdie plant- en vruegienskappe is van belang indien 'n boord aangeplant gaan word. By die Meksikane is die rooigeel vrugtipes gewild, terwyl die groen vleistypes as vars vrug in Suid-Afrika in aanvraag is.

Die groeiwyse is van belang om die ry en tussenry spasiërings te bepaal. As riglyn word bos en grootblad tipes 6 m x 3 m (555) en kandelaar tipes 5 m x 2 m (1000 plante/ha) gespasieer.

### Keuse van variëteite en tipes

Die doel van die aanplanting, het sy vir veevoer- of vrugproduksie (vars vrugte plaaslik of vir uitvoer) of verwerkte vrugte, sal bepaal watter tipes of variëteit geplant moet word. Vir meer besonderhede oor variëteite en plantmateriaal, skakel die Universiteit van die Vrystaat of die Turksvy Kwekersvereniging (TKV).

### Vestiging

Bestel blaaie vroegtydig van 'n betroubare leweransier om variëteit-egtheid te verseker.

Bewerk die gronde deeglik en kry die grondvoeding op die vereiste vlakke voor plant. Plantrigting is, sover moontlik, noord suid vir maksimum son-indringing. Die beste planttyd is van Oktober tot November. Dit gee die plante kans om goed te vestig voor die aankomende winter.

Om die inbring van "cochenille" te verhoed is dit raadsaam om die blaaie met 'n geregistreerde plaagdoder teen die plaag te was voor plant. Die blaaie word, met die snoei-wond kant in die grond, ongeveer 'n derde van die lengte van die blaai in die grond geplant en weerskante vasgetrap. Verwyder alle blomme wat die eerste seisoen vorm. Vanaf die tweede seisoen kan 'n ligte drag op die plante gelaat word.

### Boordpraktyke

Turksvye het twee belangrike plae, naamlik "cochenille" en turksvymot, om mee rekening te hou. Albei die plae word maklik chemies beheer deur die voorgeskrewe prosedure te volg. Alle blaaie wat afbreek of gesnoei word, moet uit die boord verwyder word om herbesmetting van die plaag te voorkom.

### Cochenille

Die bekende wit, wollerie kolonies wat op blaaie en vrugte voorkom, is eintlik 'n insek. Sou dit stukkend gevryf word, is die kenmerkende persrooi kleur sigbaar. Die volwasse wyfie insek suig sap uit die plant en skei selfdertyd 'n toksiese stof af wat die plant stelselmatig doodmaak. Die plaag kom reg deur die jaar voor.

### Turksvymot (Cactoblastis):

Die volwasse larwes is redelik bekend by turksvy plante wat besmet is. Die oranje wurms met swart strepe word binne-in die blaaie gevind, waar hulle voed op die sagte plantweefsel en die blaar uithol totdat die plant mettertyd ineen stort. Die larwes kom gewoonlik van September tot ongeveer Mei voor. Beheer vind meerendeels plaas gedurende die eierpakkie-periode deur dit te verwyder of chemies te spuit. Blaaie wat wel besmet is, word verwyder en op so 'n manier vernietig dat die larwes gedood word.

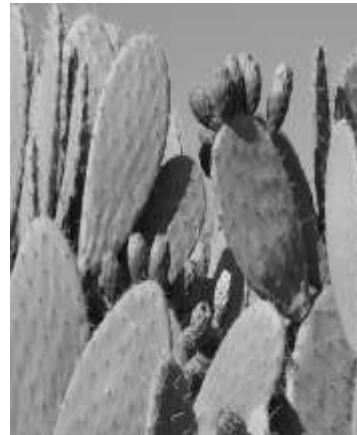
### Snoei en vrug-uitdunning

Vir varsmark doeleinades word groot vrugte verkies. Deur die plante jaarliks te snoei en vroegtydig uit te dun verbeter vruggrootte.

**Vir verdere navrae kontak gerus Namakwa Boerdery via die Namakwaland Kletz.**



**Fusicoulis cladodes gesny in 20mm vierkant stukke**



### Aanmeld van veediefstalsake

In die geval van veediefstal moet boere dit nie net by die plaaslike polisiekantoor aanmeld nie, maar ook die plaaslike veediefstaleenheid daarvan in kennis stel. 'n Verklaring moet by die SAPD afgelê word en afskrifte van die brandmerksertifikaat, asook die veeregister ingedien word. Daar kan aansoek gedoen word vir kompensasie in terme van Artikel 15 van die Veediefstalwet en Artikel 300 van die Kriminele Prosedure Wet.

**Help veediefstal bekamp. Alle inligting sal vertroulik beskou word.**

**☎ S/A/Off Karel du Toit : 0824928291**

**Klein**

### ADVERTENSIES

#### GROOT resultate

R15.00 / 30 woorde

Meer inligting:

**☎ 0832362152**

**KENNISGEWING VAN 'N BASIESE OMGEWINGSIMPAKEVALUERINGSPROSES**  
**OPENBARE DEELNAMEPROSES**

**VOORGESTELDE PROJECT BLUE WINDKRAGAANLEG OP 'N TERREIN NABY  
KLEINSEE IN DIE NOORD-KAAPROVINSIE**

**DEA Verwysingsnommer 12/12/20/2331**

---

**Projeknaam:** Project Blue Windkragaanleg

**Applikant:** WWK Development (Edms.) Bpk.

**Voorgestelde aktiwiteit:** Die oprigting van 'n windkragaanleg en gepaardgaande infrastruktuur in 'n De Beers mynbougebied, noord van Kleinsee in die Noord-Kaapprovinsie. Die voorgestelde aanleg sal oor 'n opwekkingsvermoë van <20 MW en die volgende gepaardgaande infrastruktuur beskik:

- » **Windturbines** en die nodige fondasies;
- » **kabels** tussen die turbines, ondergronds gelê waar prakties moontlik, wat by 'n sentrale punt (d.i. 'n substasie op die terrein) sal aansluit;
- » 'n oorhoofse **kraglyn** van 66 kV om die aanleg met die Gromis Substasie te verbind;
- » **interne paaie** (sowat 6 m wyd) wat die windturbines en ander infrastruktuur op die terrein verbind. Bestaande paaie sal so ver moontlik gebruik word;
- » 'n **substasie** van 33/66 kV op die terrein van die windkragaanleg; 'n voorgestelde **hoogspanningswerf** (HS-werf) met 'n voetspoor van sowat 80 m x 90 m; en
- » 'n **werkswinkelgebied** vir instandhouding en berging.

**Liggings:** Die windkragaanleg word voorgestel op die volgende plase: Dikgat 195 Gedeelte 07; Dikgat 195 Gedeelte 09; Dikgat 195 Gedeelte 02; Dikgat 195 Gedeelte 05; Dikgat 195 Gedeelte 04; Restant van Kleinsee 193; Restant van Dreyers Pan 192; Predikant Vlei 190 Gedeelte 01; Predikant Vlei 190 Gedeelte 04; en Predikant Vlei 190 Gedeelte 03. (**NB: Geen alternatiewe terreine word vir hierdie projek oorweeg nie.**)

Ingevolge die OIE-regulasies, gepubliseer kragtens Artikel 24(5) van die Nasionale Wet op Omgewingsbestuur (NEMA; Wet 107 van 1998), word magtiging van die Nasionale Departement Omgewingsake (DEA) (in oorleg met die tersaaklike provinsiale departement) vir die onderneming van die voorgestelde aanleg verlang. Ingevolge Artikel 24 en 24D van NEMA, saamgelees met die OIE-regulasies van Staatskennisgewing R543, R544, R545 en R546, word 'n Basiese Evaluatingsproses verlang. Die projek is by die Nasionale Departement Omgewingsake (as bevoegde owerheid) geregistreer onder Aansoekverwysingsnommer **12/12/20/2331**.

In hierdie verband onderneem **Savannah Environmental** die nodige omgewingsevaluering en openbare deelnameproses. Ten einde meer inligting te bekom en op die projek se databasis te registreer, verstrek asseblief u naam, kontakbesonderhede en belang by die projek aan:

**Shawn Johnston**

Posadres: Posbus 148, Sunninghill, 2157  
Telefoon: 083 325 9965  
Faks: 086 510 2537  
E-pos: swjohnston@mweb.co.za  
[www.savannahSA.com](http://www.savannahSA.com)



**CAN'T SELL YOUR HOUSE?  
go the ERA rental way**

**ERA SPRINGBOK**  
57 Voortrekker Street  
Telefax: 027 712 1231

ALWAYS THERE FOR YOU.™



## Tops Drankwinkel

ingang verskuif na langs Springbok  
Superspar ingang.  
Besoek Tops vir spesiale aanbiedinge.

**Wyn nie te koop aan persone  
jonger as 18 jaar nie.  
Geniet dit op `n  
verantwoordelike wyse.**

### ALTA FOUCHE PHOTOGRAPHY

**Photography that we offer:**  
Special occasions  
Weddings  
Children  
Portrait  
Family  
Matric  
Etc

**Contact Alta:** 072 380 9690  
[altafouche@live.co.za](mailto:altafouche@live.co.za)    [www.altafouche.com](http://www.altafouche.com)

Kontak: Design: 072 712 2762

Nuwe Namakwaland inligtingsblad nou beskikbaar.  
Besoek

**[www.namaqualand-info.co.za](http://www.namaqualand-info.co.za)**

Kaarte/afstande/GPS ko-ordinate

**Advertensiegeleentheid vir alle besighede:  
Eenmalig R450.00**

**Maak seker jy word gelys.**

▼ Foto: Arturo Cloete



**Die Namakwa Kletz  
se lens is op die  
uitkyk vir potensiële  
wenners in ons "Hou  
ons dorp skoon –  
kompetisie".**

Besighede /openbare  
areas /plekke wat hul  
vooraansig verfraai en  
skoonmaak, staan die  
kans om `n gratis  
advertensie te wen: Ons  
wenner in Augustus:  
**Springbok se pragtige,  
versorgde gholfbaan  
Kontak**

**besonderhede vir die  
golfklub is:**

Kalla van den Heever  
✉ 082 517 1504 E-pos  
[kallah@botken.co.za](mailto:kallah@botken.co.za)  
Bennie Heyns  
✉ 081 355 0984

